

Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ XXXII.

КВІТЕНЬ — 1982 — APRIL

Ч. 310

Юна одумівка Тамара Дрозд малює писанку

462 86
44 88
504 74

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Pentincton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Caire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed In.
Hopewell, N. J. 08525

I. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

Австралія:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

Л. Ліщина, С. Голубенко,
Ю. Кричолап, В. Родак,
Л. Лисий, О. Пошиваник,
Л. Павлюк.

Адміністратор Зіна Корець

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDELENKO

18 Henderson Ave.
Thornhill, Ontario, Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 12.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.25 дол.

В Австралії 8.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 90 центів

В Англії і Німеччині 9.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В усіх інших країнах Європи 7.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 85 центів (амер.)

В усіх країнах Південної Америки 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (амер.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.
За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupons) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:
MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Г. Черінь, М. Зеров, Г. Чупринка, К. Перелісна. Г. Гордієнко — Дерево, яке не є деревом. А. Лисий — Поки живуть люди. С. Голубенко — Романтизм у літературі і його родоначальник на Україні. А. Галан — Скульптор Кость Бульдин. М. Вірний — Помилка. М. Метулинський — "Кобзарі" відновили унікальну бандуру. П. Григоренко — Велич духа. М. Брик — Мішані подружжя в нас і в жидів. О. П. — Роковини незалежності України в Чікаго. Мученицьке життя В. Чорновола. Листи до редакції. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Юна одумівка Тамара Дрозд малює писанку. Торонто, 10-го квітня 1982 р. — Фото Ів. Корця.

Ганна ЧЕРІНЬ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

*Христос Воскрес! — З самих небес, звисока,
Розносять дзвони лунко на весь світ,
Гірка слюза спливає потай з ока,
І сходить в серці радість-первоцвіт.*

*У церкві пахне, як весною в лузі,
До вікон тулиться передранкова мла,
Здаються всі хорошими, як друзі,
І не бажаєш більш ні кому зла.*

*Відчуєш — очі враз стають, як книга
Твого життя — немудра і проста.
І тане в серці многолітня крига,
І пролісок з-під неї пророста.*

*Та ось останні свічі вже померкли,
Заграли кольори святих одеж.
Вітаючись, виходять люди з церкви,
І ніч вітається із ранком теж.*

*Тріпочуть зорі в синяві глибинній,
Мов рибки золоті у верши.
А я шукаю в натовпі єдину,
Який "Христос Воскрес!" сказати хочу першій.*

Микола ЗЕРОВ

ЧИСТИЙ ЧЕТВЕР

"І абиє пітель возгласи..."

*Свічки і теплий чад. З високих хор
Лунає спів туги і безнадій,*

*Навколо нас — кати і кустодії,
Синедріон, і кесар, і претор.*

*Це долі нашої смутний узор,
Для нас на двориці багаття тліє
Для нас пересторогу півень піє —
І слуг гуде архиєрейський хор.*

*I темний круг євангельських історій
Звучить, як низка тонких алегорій
Про наші підлі і скупі часи.*

*A за дверми, на цвінтари в притворі,
Весна і дзвін, дитячі голоси,
I в вогкому повітрі вогкі зорі.*

Гр. ЧУПРИНКА

ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ

*В небі, в зоряній безодні
Тонуть дзвони велиcodні,
Тонуть, тонуть, ніби сон,
Б'ються, дзвонянь
тон-у-тон;
З ними дума в небо лине,
З ними никне, з ними гине
тъма заслон
Гаснуть зорі, знову світло.
Все радіє, все розквітло.
Зникла сила перепон,
Вся земля — святий амвон!
Світом душі всі облиті
I немає їм на світі заборон.*

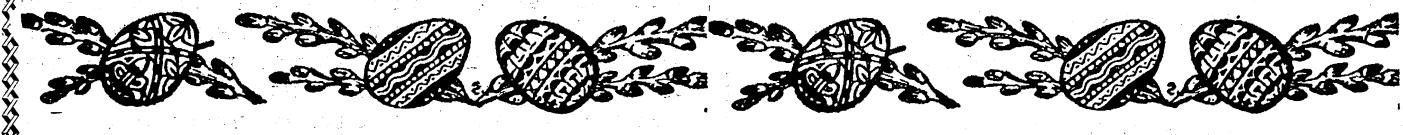
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З ВЕЛИКИМ СВЯТОМ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

в і т а є м о

ОДУМІВЦІВ, НАШІХ ПРИХИЛЬНИКІВ, СПІВРОБІТНИКІВ,
ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ВСІХ УКРАЇНЦІВ В УКРАЇНІ
ТА ПОЗА НЕЮ СУЩИХ.

Центральний Комітет ОДУМ-у
Редакція і Адміністрація "М. У."

Г. ГОРДІЄНКО

ДЕРЕВО, ЯКЕ Є НЕ ДЕРЕВОМ

*Щебечуть між бананами
Співці солодких мрій...*

Агатангел Кримський

Не без того, що хтось із читачів "Молодії України", особливо із тих молодших, вже побували в теплих краях Середньої Америки й не без того, що вже бачили високі трав'янисті рослини, які називали деревами, фотографувалися під ними й потім розсылали знімки на пам'ять своїм близьким. Так уже ведеться в житті, що побачивши таку трав'янисту рослину багато над тим не задумувалися й називали її "деревом".

А це невірно! Та рослина називається банан, вона є трав'яниста і, крім своєї величини, не має нічого спільного з деревом, бо не має стовбура. Неправдивий стовбур банана складається з піхов окремих листів банана так, що піхва одного листа обгортає піхву другого листа й той жмут піхов справді нагадує стовбур дерева.

З пазухи того псевдостовбура виростає цвітоносне било, так що є повна аналогія з колосом колосових рослин, бо ця ж рослина властиво є трава. Вінорек того колоса виростають, по аналогії з колосом у збіжжі назовемо їх колосками, хоч це великі суцвіти, на яких з окремих розтопириених квітів виростають плоди, які в звичайній мові й називають бананами.

Цілий банановий колос має до десять поперечних вузлів, які ми пробували назвати колосками. Їх у практичному житті називають "руками" чи вірніше "долонями", а розтопирені плоди називають "пальцями". Отже цілий колос, або "в'язка" має до десять долонь", на яких всіх "пальців" буває до триста штук. "Пальці", або всім відомі плоди банани це ботанічно беручи ягоди,

хоч вони й подовгастої форми й серповидно загнуті.

Банани не мають кореня, але підземне корневище з численними волосинками. Після зібрання врохаю рослини зрізають й лишають їх перегнити, що в гумідних тропіках відбувається досить скоро й після того на такій винятково врожайній землі садять нові саженці — окремі кусники підземного корневища. В культурі банани винятково довго й тому вони вже втратили здібність творити насіння. Так що їхні плоди партенокарпічні — себто безнасінні.

Смак бананів винятково добрий, тому ще грецький античний мудрець Теофраст (3 стол. до РХ) називав банани "поживою мудреців". Писемні згадки про банани є в літературах грецької, латинської, арабської. Образи бананів відомі з єгипетських джерел. А в арабському святому письмі — Корані банани названо "райською поживою". Тому від тих назв походить і теперішня ботанічна назва бананів "Муса сапієнтурм" та "Муса парадізіана".

Ботанічно банани належать до родини бананових. Всіх видів бананів нараховують 80-100, а це тому, що в тому є мішаница різних назв на ті самі види. Сортів бананів до двох тисяч, але з них найпоширеніший "Грос Міхель". Назва, мов би німецького походження, але чомусь "Грос" пишуть з одним "с"!

Хемічним своїм складом банани дуже подібні до нашої картоплі, тільки в картоплі головний вуглевод крохмаль, а в бананах — цукри, а крохмалю зовсім мало та й той скоро розкладається до цукрів, тому банани завжди солодкі. З усіх рослинних плодів, які можна споживати сирими, банани стоять на першому місці, бо їх споживають сирими й вони скоро та легко стравляться. Це не можна сказати про картоплю, яку взагалі сирою не споживають, а про яблуко, або грушу й говорити нема чого, бо вони тяжкі до споживання.

Лушпина бананів має ваги 35%, а сам чистий банан має ваги 65%. Фунт отого чистого банана має калорій понад 400, тоді, як картопля лише менш, як триста. Урожай бананів збирають тоді, як "пальці" ще зелені, не зрілі й дозрівають вони поступово в дорозі, поки дійдуть до споживача, та ще й у споживача мусять перебути якийсь час, поки цілком дозріють.

Повна зрілість бананів настає тоді, коли вони цілком пожовтіють. Хоч можна їх споживати і зеленими, але не сирими, а приготовленими на всі ті лади, якими приготовляють і нашу картоплю, себто печуть, сушать, варять, смажать, або в різних стравах, як додатки.

Перевага бананів у тому, що вони мають у собі ензими амілязу, яка розкладає крохмаль до цукрів, та сахарозу, яка розкладає сахарозу до про-

ARMADALE MEAT PRODUCTS LTD.

НАЙКРАЩІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

В ТОРОНТО Й ОКОЛИЦІ

Крамниця при вул. Блюр коло Джейн
Власник ІВАН ЛЕХНОВСЬКИЙ

2404 Bloor St. West
Toronto, Ontario M6S 1P9

Tel.: (416) 767-3424

стіших цукрів, які ото й ідуть у легке споживання людям. Тоді, як скажемо, до борошна із збіжжя треба додавати дріжджі.

На плодову оболонку плодів бананів, на отушину, кажуть, що то природна упаковка такого цінного товару, як банани! Отже коли банан пожовтів, його вже можна споживати сирим, коли на ньому з'являються темні плями, не треба їх боятися, бо "упаковка" ще чинна. І коли банан цілком почорнів, але лушпина не пошкоджена, банани можна їсти без страху.

Банани, як калорійна пожива, були споконвіку джерелом енергії для всіх тих мільйонів рабів, які супроводили культуру бананів із Південної Азії та Малайських островів, по дорозі на Захід, на Близький Схід, через Африку до Азорських островів, а звідти через океан на Бермудські острови та в країни Середньої Америки.

Це була головна їжа в тропічних умовах, де була батьківщина бананів та по всій тій дорозі, якою простувала культура бананів на Захід. Це велика й цікава епопея, повна сліз, людського горя та нещастя. Про неї існує численна література.

А сучасним туристам і не до того, на якому поті та слузах виростали оті могучі трави, які ми з подиву до їхніх розмірів називаємо деревами.

Численні сторінки в людській історії належать бананам ще й за їхні лікувальні властивості не тільки дорослих, але й немовлят.

80-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПРОФ. ГАВРИЛА ГОРДІЄНКА

6-го квітня 1982 року припадає 80-річчя з дня народження нашого співробітника, науковця, професора Гаврила Гордієнка. Професор Гаврило Гордієнко народився в місті Олександрівську, на Катеринославщині (тепер місто Запоріжжя). Там він закінчив учительську семінарію. В 1918-1920 р. — приймає участь у боротьбі за волю України. З 1920 р. — перебуває на еміграції, спочатку в Румунії, а пізніше в Чехословаччині, де 1928 р. закінчує в УТГІ агрономічно-лісовий факультет з дипломом інженера. В 1928-1931 р. професор Гаврило Гордієнко був асистентом при катедрі Хліборобства в УГА в ЧСР, а з 1946 р. — доцентом ботаніки в УТГІ. З 1949 р. — перебуває в Америці. Професор Гаврило Гордієнко є дійсним членом УВАН та співробітником Енциклопедії Українознавства. Він написав багато праць на теми агротехніки, ботаніки культурних рослин, історії господарства, історії культурних рослин, воєнної історії та на громадські теми, які були друковані в різних періодичних виданнях, з них понад 20 друкувалися на сторінках "Молодої України". окремими книжками вийшло 11 праць професора Гаврила Гордієнка, а дванадцять — книжка спогадів "Під щитом Марса", 3-ий том — готова до друку.

Бажаємо шановному професорові багатьох і щасливих літ!

Редакція

А. ЛИСИЙ

ПОКИ ЖИВУТЬ ЛЮДИ

Березень місяць належить Т. Г. Шевченку. Як у перший місяць весни, коли після довгого зимового закостеніння прокидається природа свіжими бруньками життя, так і народження Великого Кобзаря в березні 1814 року було початком пробудження народу українського з довгого і холодного сну неволі, в який його доля закувала від часів козаччини.

Так твердимо ми всі тут і там, хоч кожен по-своєму. Що-березня відзначаємо роковини з'явлення Т. Г. Шевченка в нашій історії. Значення його, хоч і короткого життя, та могутність його слова є невимірна. Його вірші, ніжні і суворі, означали любов і прокляття, заклик і помсту. Поки живуть люди на Україні — Т. Г. Шевченко буде панувати між нами.

Та актуальним питанням сьогочасного для нас тут, відірваних від Батьківщини українців, є одне: чи станемо ми й наші діти поступово отими перевертнями, яких так ганьбив Шевченко. Тобто чи знову наші люди заснуть отим холодним сном у ситім і безтурботнім житті, викинувши з серця свого долю Батьківщини?

У своїм "Щоденнику", який він писав на за-

сланні, Т. Г. Шевченко 29 липня 1857 року оповідає про своє знайомство з Андрієм Обеременком — простою людиною і рядовим солдатом, якого доля закинула в далекі і чужі безмежжя киргизького степу.

"Незалежно від його простої, благородної вдачі, — пише Шевченко, — я полюбив його за те, що він за двадцять літ нудного, гідкого салдатського життя не опоганив і не принизив своєї національної і людської гідності. Він геть у всьому застався вірний своїй прекрасній національноті. А така риса облагороднює навіть і неблагородну людину. Якщо коли і мигнули світлі хвилини в моєму темному довголітньому засланні, то ці солодкі хвилини я завдячуєй йому — моєму простому благородному другові Андрієві Обеременкові".

Рвати кайдани чи скроплювати волю враженою кров'ю ми тут не можемо. Співів та святкувань також замало. Але зберегти любов до України, країни великих страждань, відчинити душу і вухо приклонити до неї ми повинні. Аж доки свідомість цього не зотліє в наших серцях, доти Шевченко буде жити між нами.

Сергій ГОЛУБЕНКО

РОМАНТИЗМ У ЛІТЕРАТУРІ І ЙОГО РОДОНАЧАЛЬНИК НА УКРАЇНІ

З нагоди 175-ліття народження поета
Левка Боровиковського

Наближення буряних подій, що в другій половині XVIII століття назрівали в Західній Європі та віщували геликі зміни в усьому соціально-економічному укладі життя європейських країн і неминучість завзятої боротьби проти великої соціальної несправедливості і нерівності тих часів, проти необмеженої королівської влади, за права людини, за тріумф волелюбних ідей Вольтера і Руссо, обумовило виникнення і ширення нових думок, нових тем і засобів літературної творчості.

Придворний стиль королівських дворів Європи — псевдо-класицизм, що розвинувся в добу абсолютизму як вираз смаків і світовідчування вищих аристократичних кіл, як відображення величі і близку королівського двору "короля-сонця" Людовика XIV і з Франції — законодателями мод, смаків і стилів для всієї Європи поширився на інші монархії.

Твори цього стилю уносились тематикою в далекі античні часи, виспіували гордість, мужність, шляхетність стародавньої Греції та Риму, персонажами могли бути лише олімпійські боги, монархи, полководці і величаві герої греко-римських мітів, але не народ, не звичайні люди.

Визнаючи, що прекрасним є лише те, що природне і може бути забагнене людським розумом, псевдо-класицизм своєю холодністю, штучністю і відірваністю від життя та світу людських почувань ставав щораз у більшу колізію з новими вимогами, обумовленими ростучим протестом проти королівського деспотизму і непошани до прав людини. Своїми суворими приписами, вимогою дотримання єдності місця, часу і дії зображеннях подій псевдо-класицизм сковував творчу думку нових поколінь письменників, утруднював розкриття їх задумів, ставав у все більше противінство до нового образу думок, до нових праґнень і зацікавлень.

Вимога читачів до письменників дати нові образи, нові теми, нових героїв, що хвилювали б і зворушували читачівські душі та почуття, невпинно зростала.

Першим відрухом проти панівного псевдо-класицизму був сентименталізм, що зосередився на зображеннях людських почувань і демократизував своїх героїв, якими стали вже не мешканці Олімпу і королі, а люди села, хлібороби, пастухи.

Але своїми думками, розмовами, поведінкою і манерами герої сентиментальних пастуших повістей і романів — пастухи і пастушки нагадували більше персонажів з великосвітських сальонів, бо автори тих творів були далекі від народу й не знали його справжнього життя.

Пізнати це життя диктували самі обставини часу, ростуче незадоволення феодалізмом, що віщувало близький вибух творчості життя народу, щоб відтворити у своїй творчості життя народу, побут, світ його уяви, письменники звернулись до вивчення народного життя.

Почались етнографічні досліди, вивчення усної народної творчості і це допомогло розчинитись новому літературному напрямку — романтизму.

Поети-романтики знаходили багато цікавого і нового матеріялу у фольклорі з його тематикою таємничості, народної фантастичності, снів, ворожби, передчуття, чарів, усього того, чого не можна було пояснити розумом.

Один з перших романтиків, німецький поет Бюргер у 1774 році під впливом англійських пісень Персі і перших творів Гете створив баладу "Леонора" про мерця-нареченого, що посмертно прибуває до своєї коханої дівчини на її весілля з іншим. Ця тема викликала багато наслідувань у літературах різних європейських народів.

До фольклору, як джерела своєї творчості, звертались англійські поети Кольрідж, Вордsworth і Співі, що писали вірші над мальовничим озером в Англії і одержали назву поетів озерної школи. Своїми творами вони підготували виступ геніяльного поета-романтика Байрона.

У Німеччині як романтики виступили Гердер, Гете, Шіллер, у Франції Шатобріян і Гюго.

Поети слов'янських народів, збуджених до самобутнього національного життя, знаходили в усній народній творчості риси своєї національності.

Взяті з народніх мотивів балади і романси Міцкевича відіграли роль маніфесту польського романтизму і мали вплив також на Україні. З народних традицій взяв Міцкевич історію Світезі про стрільця, якого увела русалка. Програмовий твір "Романтичність" описує переживання дівчини з народу Каруси, яка відчуває присутність померлого коханця. Балада Бюргера лягла в польській поезії в основу балад "Усечка" Міцкевича і "Нерина" Зана.

У Росії одним з перших романтиків виступив Василь Жуковський, поет турецького походження зі сторони матері, співучасник викуплення Шевченка на волю. Він дозволив мистецтві Брюллову намалювати свій портрет, який був розіграний в льотерії і на зібрані гроші Шевченка викупили з кріпацтва. За це вдячний Шевченко присвятив Жуковському свою поему "Катерина". Жуковський, наслідуючи Бюргера, написав поеми "Людміла" і "Світлана", а далі переклав Бюргерову "Леонору" на російську мову.

На Україні романтизм обумовив появу перших

збірок українських народних пісень. Першу з них у 1819 році видав Микола Цертелев і в окремій розвідці порівняв українські народні пісні з піснями Гомера та Осіяна. Далі з'явилися збірки народних пісень у виданні Михайла Максимовича (в 1827, 1834 і 1849 році) та Ізраїла Срезневського. Ці збірки розкрили дорогоцінні скарби українського фольклору, багатство мови, різноманітність форм, вони довели, що пісня є частиною духовного життя українського народу.

Українські народні пісні, їх зміст і мистецькі засоби лягли в основу творчості перших українських поетів-романтиків Левка Боровиковського, Ізраїла Срезневського, Опанаса Шпигоцького, Амвросія Метлинського, що складали славнозвісну "харківську школу романтиків", названу так тому, що всі ці поети перебували в Харкові, подібно як англійські поети-романтики, що творили над озером, дістали називу представників озерної школи.

Найстарший з харківської групи поет Левко Боровиковський своєю творчістю перший запровадив романтизм в українську літературу. Хоч ще раніше Гулак-Артемовський написав баладу на позичений в Гете мотив про русалку з фантастичним сюжетом, народніми персонажами, перевагою почуття, але як стверджив Сергій Єфремов "справжнім батьком романтизму в нашому письменстві був таки Боровиковський. У старших письменників було це тільки епізодично, його ж уся літературна діяльність минає під знаком романтизму".

Боровиковський народився в селі Мелюшках коло Хоролу на Полтавщині 22 лютого 1806 р. в дрібношляхетській родині і був небожем видатного українського мистця Володимира Боровиковського. В 1819-1833 роках він навчався в Хорольському училищі, в 1822-1826 роках — у Полтавській гімназії і в 1826 році вступив на етико-філологічний відділ філософського факультету Харківського університету. У студентські роки під впливом національного відродження на Україні Боровиковський виявив особливе зацікавлення рідною старовиною, народніми піснями, збирав як і багато інших студентів, різний фольклорний матеріал і вдався сам до літературної творчості, обнявши сферою своєї діяльності романтизм, що був поширений тоді, став писати оригінальні твори і переспіви інших поетів-романтиків, надаючи своїм віршам яскравого українського кольору, дбаючи за красою мови.

Перший його романтичний твір, балада "Маруся", створена в 1829 році мала в основі сюжет балади "Леонора" німецького поета Бюргера про мертвого жениха і його посмертне, повернення до своєї нареченої. Сюжет цей обійшов багато європейських літератур, викликав наслідування Міцкевича і Жуковського.

Боровиковський у своїй баладі на матеріалі українського фольклору змалював народні побут та звичаї, починаючи твір барвистою сценою новорічного ворожіння:

Звечора на Новий Год
Дівчата гадали:

Вибігали в огород,
В вікна підслухали,
З тіста бгали шишечки,
Оліво топили,
Слухали собак, в пустки
Опівніч вихрили,
Віск топили на жарку
І з водою в черепку
Долю виливали,
Бігали на шлях вони,
З приказками в камени
Суджених питали.

Серед дівчат бачимо мі і героїню Марусю. Ворожіння її закінчується страшним сном: її коханий ввижається їй мертвим. Але, прокинувшись, Маруся бачить, що ідуть санки і в них сидить її милий.

Поет питав:

Що ж, Марусенько, твій сон?
Суджений з тобою!

Із далеких він сторон
З серцем і любов'ю

До дівчини прилетів,
Піп вас обвінчає,
Вибираєте старостів,
Хай музика грає.

Русу косу розплітай,
Хусточки заготовляй,

Під вінець ідіте!
Заготовте рушники,
Заспівають вам дяки
В церкви "Многа літа".

Боровиковський дає яскраві описи народніх традицій, гадань, заручин, весілля і в кінці показує, як героїня за довгі чекання і вірну любов у нагороду має весілля.

Цю баладу високо оцінив Іван Франко і, порівнюючи Марусю Боровиковського зі Світланою Жуковського, писав про Боровиковського:

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ХАТНИХ МЕБЛІВ:

віталень — спалень — ідалень — холодильники — пральні — машини — електричні і газові печі — телевізори — радіо.

TORONTO CENTRAL

423 College St. W. — Tel.: 364-1434

TORONTO WEST

MISSISSAUGA

1995 Dundas St. E. — Tel.: 624-4411

121 Dundas St. W. — Tel.: 535-1188

"Його Маруся не костюмована Світлана, то українська сільська дівчина, її суджений — то не сентиментальний коханок у сільськім костюмі, але український парубок, що приїздить до своєї сердечної "з щирою любов'ю", але не говорить з нею про ту свою любов, тільки про те, що потрібно ім для того, аби "сповнити закон", повінчаться відповідно до українських звичаїв".

Своєю балядою "Маруся", написаною протягом трьох днів 4-6 лютого 1829 року, Боровиковський прилучив українську літературу до європейської течії романтизму, переніс на український ґрунт сюжет, що був у ті часи загально знаний в Європі, довів, що і українською мовою його можна передати цілком добре.

Інша балада "Фарис" була створена за Міцкевичем. Боровиковський виводить героя-фариса — безмірно відважного араба-вершника і в його образі виспівує непереможну могутність людського духа в боротьбі з силами природи:

Як човен, що лишивши землю, лине
Над вод спокійним лазуревим склом
І вигинає шию лебедину
І в хвилях легко виграє веслом —

Отак арабського коня зі скелі
Пускає в простір степу і вітрів.
Копита тонуть і шумлять веселі
Потоки й віхри збуджених пісків.

Герой без страху вступає в боротьбу з ураганом, не дає себе подолати і лишається непоборним для сил стихій:

Як любо випрямить вітрам свої рамена
Й після борні звитяжної на мить
Відчути, що світ ось тут, в руках у мене.
І гордо мчиться думка у блакить.

Вона все вище й вище лине й лине
Там, де небес незримі верховини.
Як разом із жалом бджола й себе хоронить,
Так і думки мої в бездомнім небі тонуть!

Теми для своїх баляд Боровиковський черпав зі скарбниці усної народної поезії. Балада "Чарівниця" про дівчину, що зачарувала хлопця, підказана піснею "Ой не ходи, Грицю, та на вечерниці", в баладі "Розставання" відтворено прощання козака з ісвоєю коханою перед його від'їздом, у баладі "Чорноморці" — смерть козака і горе його родини.

В історичних поезіях Боровиковський виспівує славне минуле України козацьких часів, зображує сивих кобзарів та бандуристів, що своїми думами та піснями збуджують в пам'яті народні подвиги і перемоги запорожців у боротьбі з ворогами:

На дереві жовкне по осені лист...
Свій вік переживши, сідий бандурист
Під віконню пісні співає.
Біжить чередою за ним дітвора,
Сідого проводить з двора до двора,
А дід на бандурі ім грає.
Під звонкій струні гетьмані встають
І прадіди в струнах бандури живуть

I дишуть холодні могили:
Бряжчатъ, — як козаки боролись з врагом...

У баладі "Козак" Боровиковський змальовує козака, що йде на війну з турками, виводить історичні постаті Богдана Хмельницького ("Бандурист"), Семена Палія ("Палій"), користуючись мистецькими засобами народніх дум та історичних пісень створює відповідний колорит і настрій. Поет закликає кобзарів, лірників і саму природу, Дніпра — свідка старовини не ховати таємниць давніх героїчних подій, а розповісти про них народові:

Казку добристей високих
Розгласи в далекий край.
Славу давню України
І князів святії тайни
Перед світом не скривай!...

Крім романтичних поезій, писав Боровиковський також байки. У листі до Михайла Максимовича 1-го січня 1836 року він оповідав, що має "баєчки на малоросійській мові, числом 250. З них понад 200 оригінальних, решта — наслідування Красицькому". До нас дійшло 177 байок. Всі вони дуже стислі і мають ло 4—5 рядків. Автор використовує для них народні приказки, прислів'я, анекдоти. У байці "Два плуги" поет вказує на шкідливість неробства, в байці "Голова" засуджує сваволю сільської влади, в байці "Багатий, бідний" — нещирість у громаді, в байках "Пан та мужики" і "Крила у вітряках" славить чесну працю і картає лінівство, в інших байках кличе не цуратись свого походження, остерігатись моральних вад і звичок, що призводять до біди. Збірка "Байки і прибайки" вийшли в 1852 році.

Згодом Боровиковський відійшов від письменницької праці, хоч прожив ще довго. Помер він 14-го грудня 1889 року.

Значення цього талановитого поета — в перенесенні на український ґрунт романтизму, який виявився далі в творчості Маркіяна Шашкевича, Івана Вагилевича, Миколи Устияновича, Антона Могильницького, а на Наддніпрянській Україні — в Амвросія Метлинського, раннього Тараса Шевченка, Пантелеймона Куліша, Миколи Костомарова, Олекси Стороженка (в прозі), Якова Щоголєва.

Іван Франко видав у 1902 році у Львові "Маруся" з власними поясненнями.

За часів української державності в 1918 році в Черкасах вийшли "Байки" Боровиковського з його портретом і біографією під редакцією Григорія Коваленка.

Зацікавлення Боровиковським не згасає. Його твори були видані в Києві вже в 1957 році. Славний поет, що впровадив романтизм в українську історичну літературу, користується любов'ю молоді і читачів старшого віку.

**ОДУМ 32 роки допомагає батькам
у вихованні їх дітей!**

Анатоль ГАЛАН

№ 310 (ч. 310)

СКУЛЬПТОР КОСТЬ БУЛЬДИН

Таким він уявляється мені й тепер: кремезним, з ледь торкнутим сивиною кучерявим волоссям, з рухливими пальцями, що наче ввесіть час ліпили...

Відомий в Україні, фактичний автор чудового пам'ятника Шевченкові в Харкові, того комплексу, де ролю шевченківської Катерини виконувала славна акторка Наталя Ужвій, він якось беззлобно, з легким гумором розповідав, чому на пам'ятнику було вирізбанено не його ім'я.

— Я ніколи не пхався на очі начальству, не за побігав перед ним і тому лишався в тіні. Ну, а дехто не зівав... Так проскочив у головні автори й Манізер. Йому уявний лавровий вінок, а мені подяка за цінне співробітництво... Та хрін з ним. Пам'ятник стоїть, і хто там звертає увагу на підпис автора.

Бульдин появився в Буенос Айресі з дружиною й дочкою-підлітком. Спочатку мав надію влаштуватися за фахом, та скрізь потрібна протекція, а її не було, і скульптор, завдяки доброму знанню німецької мови, став нічним сторожем у німця, власника великої фабрики якихось сільськогосподарських машин.

Кімната в родині Бульдина була така маленька, що там можна було пересуватись тільки по черзі, а інші мусіли сидіти, підібгавши ноги. Тут же торохтів і примус, похідна "кухня" всіх скиタルців. Проте це пригноблюючого враження на Бульдина не робило, він лишався товариським, горнувся до своєї громади, а побутові незручності збував жартом, кажучи:

— Перші п'ятдесят років буде тяжко, а потім поліпшиться.

Одного разу ми з Бульдіном зайшли до спільногого нашого приятеля, колишнього агронома Юрія Сікорського. Родина Сікорського складалася з двох осіб, дружини і сина. Дружина була веселою вдачі, хвалилася тим, що вона на 12 років старша від чоловіка, а дивіться, мовляв, яку гарну пару собі вплюювало... Син же вже дорослий, був вихований у "старорежимному" дусі, в усьому слухався батьків, і цілуває у них руки, дякуючи за якусь прислугу. Правда, пізніше він ошелешив батьків, заявивши в 21 рік, що має намір одружитися з сімнадцятирічною італійкою, але в той же час запевнив, що майбутня дружина вивчає українську мову й клопоту з нею не буде. Так воно й вийшло. За півроку з тієї молоденкої дружини вже була українка, яка й мовою не відзначалася від чоловіка, батьків, чи сусідів. У Сікорських я вперше почув жартівливу пісню, виконувану господарем і Бульдином, розуміється, після підсилення настрою чаркою:

Та пропив чоловік бугая,
Та пропив чоловік бугая,
Жінка курку ще й ягня,
Жінка курку ще й ягня.

Та не біймося, та не лаймося,

Та пойдмо додому, та й порадьмося,
Може, ще щось проп'ємо...

Проспівавши ще кілька пісень, Сікорський сказав:

— Пісні піснями, але треба вам, Костю Петровичу, подумати про інше влаштування, бо з таким фахом, сторожувати не випадає.

Потім дбав:

— Я ось поговорю з одним контрактором українцем. У нього велике державне будівництво, є й скульптурна частина, може, він вас прийме.

Мені довелось бачити Бульдина під час праці з "натурою", як дивувався: як могли ті пальці схопити подібність рис, навіть виразу обличчя, як досконало вони передавали найменшу прикмету "натури". Пам'ятаю чудову жінку з цементу, що символізувала собою СВОБОДУ аргентинської республіки, пам'ятаю дівчину з "Ісом", монументальних "тотемів" по обидві сторони триумфальної арки. А ще білосніжне погруддя красуні Евіти Перон, яке Бульдин подарував особисто дружині президента, а вона, захоплена своєю мистецькою копією, поставила її в вітальні й питала присутніх: — правда, що я наче живут?

Буває так, що Бог дає кілька талантів уві одні руки. Отож, Бульдин був не лише скульптором, а й малярем. У мене висить його картина: козаки наздогнали татарина з українською бранкою. А в комплексі журналів того часу збереглись оповідання з підписом "КОБ", ним написані. На жаль, не пощастило Бульдинові видати хоч одну збірку оповідань, що ствердила б його, як талановитого українського письменника.

Реліквії днів минулих... Скільки обдарованих людей ринули під час "великого ісходу" зsovетської території. Скульптори Бульдин, Капшученко, малярі Цимбал, Дмитренко, Ласовський, співаки Шведів, Кабанців, Семенець, Надія Негель, Андреадіс, Лихолай, письменники Сацюк, Качуровський, Мерч, Цуканова. До речі, остання теж всебічно обдарована особа, і про неї збереглись такі рядки:

Бо доручив Всевишній їй,
Благословенніший з Марій,
Легке перо, палітра й ноти...

Багато зі згаданих тут мистців уже не живе на світі. Бульдин в останній рік свого життя дістав параліч, нікого не пізнавав, а під час похорону, дивним збігом обставин, помер від удару серця і його приятель, Сікорський. Минулого не повернеш, але завжди мусимо пам'ятати слова поета:

Про тих супутників, що згадувати дарма,
Вони тепер на лоні Авраама,
Не говори із сумом: їх нема,
Але з подякою: вони були між нами!

Микола ВІРНІЙ

ПОМИЛКА

Сьогодні, як і багато, багато разів перед тим, недільного полудня гарна молода жінка поспішала до кладовища. В руці, як і кожного разу — букетик ромашок, а в серці глибоким смутком оповита любов...

Біля пам'ятника з написом "Отець Василь Степовий" зупинилася, поклала на могилу ромашки і стала на коліна. Уста зашепотіли молитву. У Бога, а найбільше в того, що лежав у цій могилі, просила прощення за мимовільний гріх перед ним.

— Прости, Васильку, прости...

Любила його дуже, але трапилось щось непростиме...

**

Чого-чого, а дощів і мряки не бракувало в англійському місті Б. І сьогодні лило, як з відра. Та хіба дощ, яким би він не був, міг затримати Василя вдома? Відколи він познайомився з Валею, в житті його поза нею, окрім, звичайної роботи, нічого іншого не існувало. І в негоду і погоду він завжди поспішав до неї, і в дні відпочинку, і в будні, після праці. Та хіба ж можна було не йти, не спішити до неї. Адже Валя була не проста дівчина... Не дівча, а квіточка. І станом, і з обличчя — малюнок, та й годі. Та й розумна також. І така ж гарна, що як глянеш, то так, наче в тій пісні — "а як глянє, серце в'яне...". Очей не відірвеш.

Валя знала, що врода її магічно впливає на мужчин, але ніколи не надуживала цим.

З-поміж усіх, що залиялись до неї, серце її вибрало найнесміливішого. Щоправда, Василь був таки дуже пристійний, але не це зважило. Валя якось зразу відчула, що він покохав її не тільки широ й палко з першого ж погляду, але й назавжди. Здавалось, що їхня любов знайде формальне завершення в церковному шлюбі, якби не трапилось щось таке, на що в таких рідкісних випадках і слів немає, щоб пояснити, чи описати...

**

Весілля в місті Б., куди останніми роками з Німеччини, Австрії, Італії й інших країн наїхало чимало дівчат, відбувались частенько. Хлопці одружувались з принадними чужиночками, бо українських родин було таки малувато.

Цієї неділі одружувалась добра приятелька Валі, яка жила в хаті її батьків. Валя була дружкою, а Василь дружбою.

Почалось все згідно з традиціями. А як підпили за весільним столом, так і закрутись. Одному — "гірко", а іншому — "солодко". Весілля, як весілля...

Валя, здається, й не пила, але їй і не треба багато. Щоправда, вона довгенько трималася хоробро, але через деякий час таки не витримала й попросила Василя, щоб допоміг їй до кімнати добрatisя. Він охоче це зробив. У коридорі вона притулилась до нього і щастю його не було меж. А коли ввійшли в кімнату, Василь признається їй у коханні. На що вона відповіла дуже просто, що знає, що любить його також і що буде дуже здивована, якщо він не проситиме її стати його дружиною і, взагалі, якщо вони також невдовзі не одружяться. Василь цінував її тоді безземно. Опам'ятався тоді, коли вона попросила двері на ключ зачинити, щоб не увійшов хтось...

— Валю, люба, ти відпочинь, відпочинь трохи. Я через годину прийду і ми тоді може й зразу до батьків підемо, щоб з ними розділити нашу радість...

Валя довго ще не випускала з своїх обіймів Василя, ніби не бажаючи, щоб він залишив її зразу саму.

**

Василеві було легко й радісно на душі. Адже його любить найвродливіша, найрозумніша, бодай так він про неї думав, дівчина з-поміж усіх, яких він до цього часу бачив. Його радість передавалась гостям за весільним столом.

Було весело, легко й приємно. А час біг швидко. Година промінула, наче мить, і Василь встав з-за столу. Спішив до кімнати, де відпочивала його доля. Щоб не включати світла в кімнаті, включив його в коридорі. Підійшов тихо до дверей, дівчина... Але те, що побачив, кинуло його назад з кімнати. З грудей вихопився глухий, болючий стогін. Він стояв злякано розгублений, а чого вкрилось рясним потом. Почали труситись руки, в грудях ніби щось затремтіло, затрепотіло і враз наче увірвалось там і впало кудись, залишаючи по собі холодну порожнечу.

У дверях з'явився приятель, також дружба.

— Вибачай, Василю, попав випадково в кімнату, але вона... те, що побачив.. сам знаєш, дещо

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1

LONDON, ONTARIO

(PRE-MIX CONCRETE)

випили... не знаю сам, як воно сталося... стрима-
тись не було сили...

Він говорив швидко, але що говорив, Василь не
чув. З презирством подивився на бездушного
вдаваного приятеля і пішов від дверей, а потім і
з будинку, не зважаючи на всі заклики залиши-
тись. Весілля ж не мало так скоро скінчитись для
інших, як для нього...

Ось і його будинок. Який він чужий. Ось кім-
ната. Увійшов і ледь що впав на ліжко, як нерви
не витримали... Він невгамово ридав, слізми
змизаючи те, що мало бути тривким, вічнопалаю-
чим коханням...

Валя стояла біля його ліжка на колінах і bla-
гала її вислухати.

— Не для нього, а для тебе роздягнулась і
ждала тебе. Думала, що ти зразу прийдеш. Ти не
прийшов. Я заснула. А прокинулась від поцілун-
ків, які все тіло вкрили. Я думала, що це ти і від-
далась, очей навіть не відкриваючи. Я думала,
що це ти... Я хотіла тебе... Василю, молю тебе,
прости... Присягаю, що віддавалась тобі... Не йо-
му, а тобі... Не його ж, а тебе люблю... — Ти —
моя єдина любов... Василю...

**

Громада була задоволена новим священиком.
Були такі, що дивувалися, допитувалися, як то,
мовляв, так сталося, що інженер відмовився від
своєго фаху і став священиком у такому молодому
віці?

— Ач який, кадилом вимахує вправно. —
Схвально гуторили деякі парафіяни, що колись у
війську служили. — Такою рукою й шаблюкою
можна неабияк вимахувати. — В цьому погоджу-
вались і колишні козаки сотень Тютюнника і ко-
лишні учасники інших походів, боїв, та й молод-
ші, новітні лицарі з-під Бродів, Фельдбаху та
інших фронтових доріг європейського театру дій
вже таки давненько закінченої Другої світової
війни.

— Через кілька років може й єпископом стане,
— перешіптувались жінки.

Проповіді його слухали залюбки і похилі віком
і молоді. Кожне слово окрилювалось заповідями
Божими. Отець Василь постійно закликав любити
один одного, вчитись прощати один одному, вчи-
тись пізнавати правду, не грішити. Скрізь і зав-
жди говорив про велику любов Божу і людську,
якої навчив Господь людей і заповів у всьому її
бачити. І з особливим піднесенням говорив про
єдинання народніх сил у любові до найвищого чи-
ну, що знайде своє нюче призначення в новій,
оновленій і самостійній Україні...

Здається не було, ані малого, ані старого, хто
не любив би отця Василя. Любили його всі, ма-
бути таки за те, що всі відчували його некорис-
ливу любов до них. А він завжди був з людьми.
Скрізь встигав, навіть у негоду...

Так було й цього холодного дня, коли ховав
одного із своїх парафіян. А день, справді, був
винятково холодний, вітряний...

Після того, як замовк хор, отець Василь гово-
рив про безсмертя людське, коли людина прожи-

ває призначений їй вік, не відрікаючись любови
до Бога, залишаючись вірним заповітам Божим,
вірним на службі свого народу...

Нараз отець Василь замовк, оглянув людей
якимось хвиллюючим поглядом і раптом, здригаю-
чись всім тілом, пішов у напрямку неподалекого
дерева, біля якого стояла вродлива молода
жінка....

Дехто з цікавістю дивився на нього. А отець
Василь зробив кілька кроків і простягнув руки до
тієї, до якої йшов і раптом, наче його хтось чи
щось штовхнуло, чи намагалось піднести... Ніхто
не встиг до нього підскочити... Він так несподі-
вано, наче підкошений, упав перед тією, до якої
йшов. Вона, що була найближче до нього встигла
тільки руки торкнутись... Тут підбігли люди, за-
метушились...

— Швидше, швидше до лікарні!

Через якийсь час приїхала швидка допомога й
забрала непритомногого отця Василя...

На другий день вже всі знали, що отець Василь
помер від серцевого припадку.

**

— Ти простив мені, простив, Василю, але я... я,
мабуть, ніколи не зможу собі простити...

Від могили отця Василя йшла молода, вродли-
ва жінка. Недалеко від брами місцевого кладови-
ща була автобусна зупинка... Під'їхав автобус і
в ньому зникла ця вродлива жінка...

1951. Англія

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову
оливу та дає безкоштовне чищення
печей і обслугу
2. Вкладає і фінансує нові печі ("фор-
неси")
3. Вкладає прилади до звогчування
повітря ("гюмідіфайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕЛЬ І ВНОЧІ:

232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно
у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під
назвою SIPCO. Просимо наших відборців заін-
джати до наших SIPCO і наповнити авта бен-
зиною.

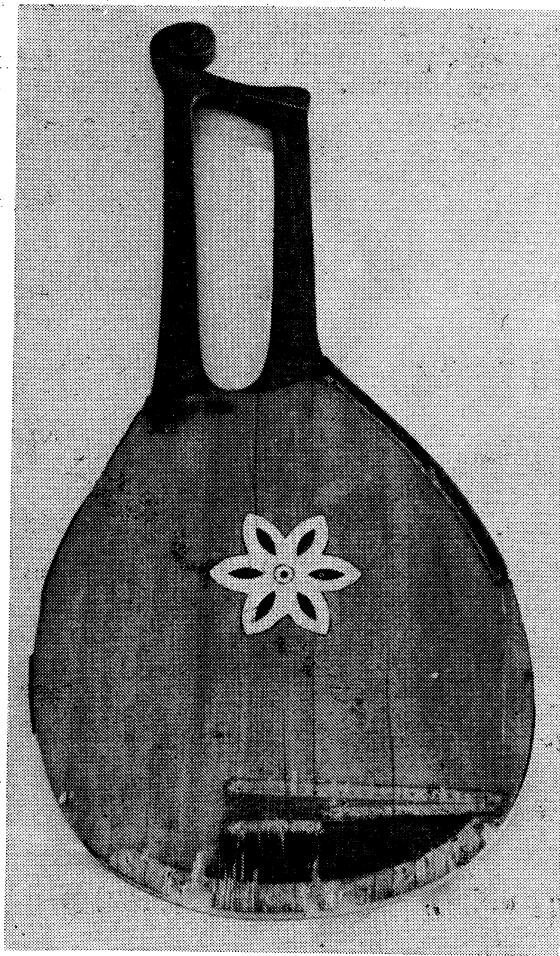
"КОБЗАРІ" ВІДНОВИЛИ УНІКАЛЬНУ БАНДУРУ

В січні 1981 р. одумівський ансамбль "Кобзарі" в Ст. Кетерінс отримав басову бандуру від Ка-пелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Детройті.

Маєстро Гончаренко, довголітній адміністратор і соліст Каپелі, ще в 1947 р., в Німеччині змайстрував цю бандуру. Вживачи найліпший матеріал, що можна було добути в тих часах, і прикладаючи своє знання і любов до кобзарства, маєстро Гончаренко створив унікальний інструмент.

Ця чудова бандура вже 35 років служила Ка-пелі, кобзарству та українському народові. Всі, хто на ній грав, напевно назавжди залишаться вірні українській пісні.

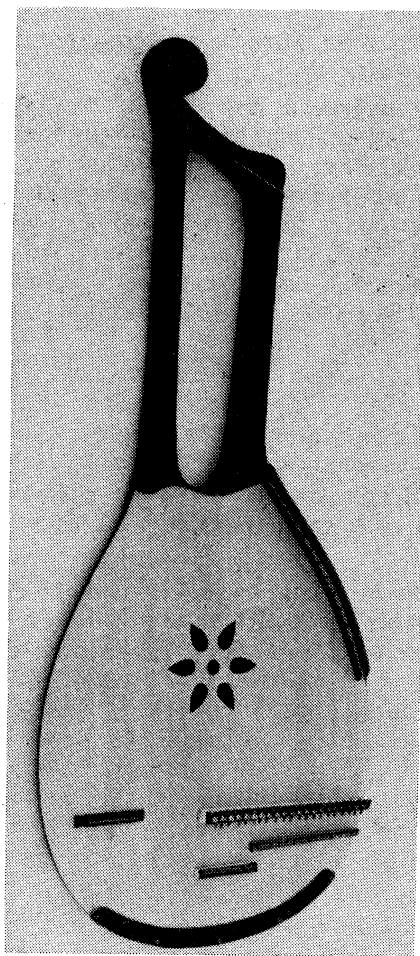
Очевидно, що після 35 років, і багатьох, багатьох годин грания на ній, бандура була дуже знищена.

Бандура в знищенні стані

Почувши, що ансамбль ОДУМ-у "Кобзарі" шукає басову бандуру, маєстро Гончаренко подарував їм цей інструмент. Ансамбль тоді звернувся до пана Остапа Зайця, який мешкає в

Вайленді, Онтаріо. Він походить з околиць Тернополя і ще в молодих літах працював з молдю, в Європі вчив українські танці і продовжував свою працю в українській громаді в Канаді. Ще 1964 р. пан Заяць зацікавився кобзарством.

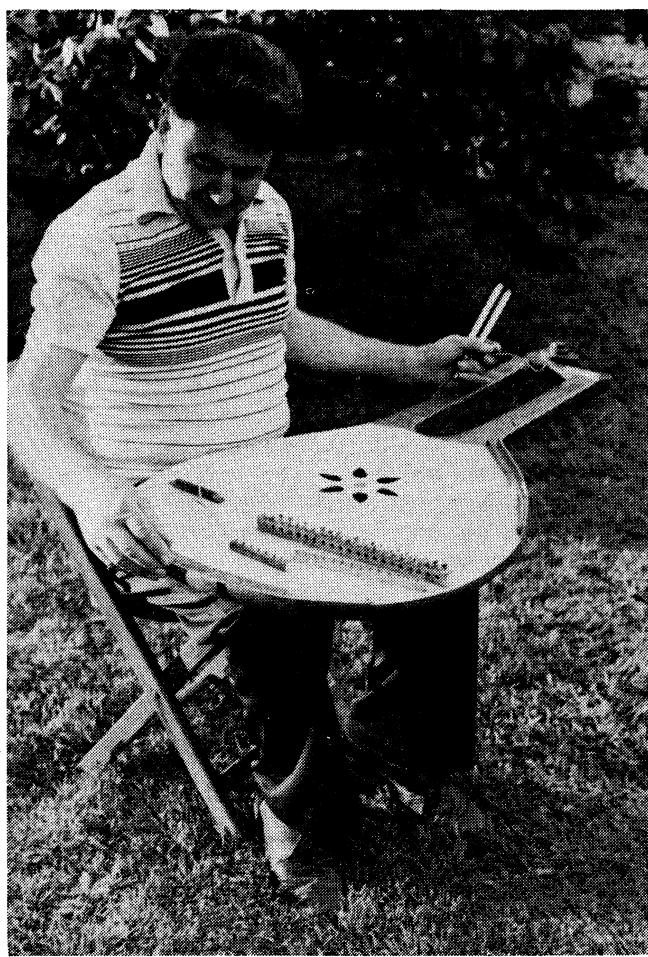

Відновлена бандура

Він має своє підприємство, і хоч не має багато часу, бо ремонтує бандури для Каپелі, майстер Заяць взявся з ентузіазмом і відновив цю бандуру. Ремонт був довгий і тяжкий, але бандура вже готова на одумівський кобзарський табір у Лондоні, Онтаріо, цього літа.

Ансамбль "Кобзарі" є гордий цим інструментом і обіцяють маєстрові Гончаренкові, що бандура буде вживана на добро української молоді, громади. Ми не забудемо, хто цю бандуру зробив.

В архівах ансамблю "Кобзарі" і по філіях ОДУМ-у Канади й Америки, так само як і в кобзарському товаристві, все буде згадано цю бандуру, маєстра Гончаренка і Каپелю ім. Т. Шевченка.

Майстер Остап Заяць натягає першу струну на бандуру, яку він відновив для ансамблю "Кобзарі".

Фотографії Василя Корженівського

Від імені керівника ансамблю "Кобзарі" О. Метулинської, членів управи, дякую вам, маєстро Гончаренко, за цей дорогоцінний дарунок і бажаю вам багатьох літ та успіхів у дальший праці на користь кобзарства. Також сердечно дякую вам, майстер Остап Заяць, за ваш труд і терпеливість у відновленні цього унікального і цінного інструменту. Про вашу любов до ансамблю і кобзарства ми завжди будемо пам'ятати. Вона завжди буде в наших серцях.

M. Метулинський
(адміністратор анс. "Кобзарі")

**ДОПОМАГАЙТЕ, цікавтеся своїми
дітьми – дайте їм нагоду проявити
себе в рядах ОДУМ-у!**

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Шан. п. Редакторе!

Вам і працівникам "Молодої України" бажаємо доброго здоров'я і витривалості у Вашій тяжкій праці.

Журнал дуже цікавий і ми його радо перечищуємо.

Щастя Вам, Боже!

З пошаною,

Ніна Кузьменко

Лондон, Онт., 26 березня 1982

Пане Редакторе!

У березневім числі "Молодої України" була стаття Ол. Гай-Головка про Манітобський Кобзарський Гурток, керівником якого є "козачка" Ліза Лукашенко. Стаття дуже гарна і шановний автор слушно віддає пошану нашим відданим бандуристкам.

При цім хочу повідомити Вас і читачів, що крім працьовитих і талановитих козачок як Валентина Родак — керівник анс. бандуристів ім. Г. Хоткевича в Торонто, Оксани Метулинської — керівник анс. бандуристів "Кобзарі" в Ст. Кетерінс, та інших, у Торонто з'явилася ще надійна козачка — диригент Надія Скоп. Приїхала вона здалекої Каліфорнії до Торонто поглиблювати студії з музики в Торонтській консерваторії і вже рік як організовува хор "Чари" з українських студентів при Торонтському університеті. Хор нараховує 30 осіб і я мав недавно насолоду його слухати під час святкування Українського Великодня в залах Гарбордфронт у Торонто.

З найкращими побажаннями

M. Ж., Торонто, Онт.

8 квітня 1982 р.

ЖЕРТВОДАВЦІ НА РАДІОПРОГРАМУ "МОЛОДА УКРАЇНА"

(Квітень 19182)

Зоя й Іван Шлапак	\$25.00
Павло Остапович	25.00
Марта Савченко	20.00
Катерина Щербань	20.00
Ліда і Григорій Равриш	20.00
Ліна і Павло Дрозд	20.00
Катерина Мусій	10.00

За фінансову підтримку всім щиро дякуємо.

**Головна Виховна Рада
Коша Старших Виховників ОДУМ-у в Канаді**

Петро ГРИГОРЕНКО

ВЕЛИЧ ДУХА

Данило Шумук... Я не знаю життя більш благородного і, водночас, трагічного. Народився він і ріс в окупованій Польщею Волині. Бог наділив його чутливою душою, сміливим розумом і мужністю. Тому не міг би проходити байдуже повз людські скорботи. Прагнення до волі, до державної самостійності і до знищення соціальної нерівності, яка ніколи не вмирала в українському народі, не могла не ввійти в душу і розум хлопця. І не дивно, що агітація західноукраїнських комуністів упала на добрий ґрунт. Хлопець полюбив Україну, де, як йому розказували комуністичні агітатори, народ звільнився з колоніяльної неволі і створив самостійну Українську Державу, в якій влада знаходиться в руках трударів міста і села. — Він стає комуністом і гаряче агітує своїх земляків боротись за відокремлення західних українських земель від Польщі, і з'єднання з робітничо-селянською Україною.

З України йдуть погані вістки: про примусову колективізацію, про рабську долю трудящих, нарешті, про суцільний голод. Але він не вірить тому. Вважає, що це наклепи польської пропаганди, яка намагається відвернути симпатії українців під польською окупацією від Советської України. Навіть, коли земляки познайомили його з двома втікачами з голодуючої України і показали принесений шматочок хліба, чорного і гливкового, більше схожого на кусник грязюки, ніж на хліб, він і тут не повірив; сприйняв тих втікачів за польських провокаторів. У його уяві продовжувала жити вимріяна ним щаслива Самостійна Українська Держава. Він продовжував боротися за неї. Наслідок, — тюрма польська. Перший найкоротший термін ув'язнення — чотири роки. Далі знову тяжка, нерівна боротьба.

Але приходить "братня допомога"... і починається похмілля. Данило не може миритися з тією страшною системою, яку принесла на Захід Червона Армія і він опинився в числі "небезпечних". З партії його викинули, врешті, виникає загроза арешту. Данило хорониться і шукає нових шляхів боротьби за Українську Державу. Так він опиняється в лавах Української Повстанської Армії. Політично активне життя, тяжкий досвід і аналітичний розум дали цій молодій людині мудрість старого вояка УПА. До нього прислухалось командування і призначило його до пропагандивної роботи. Цю роботу він виконував на протязі всієї повстанської боротьби.

Згадуючи ті часи, він каже, що довгі роки носив пістолю при поясі і ні разу не скористався з неї. Моєю зброєю завжди було слово. Бесіди з повстанцями і, особливо, з місцевим населенням, то головний зміст моєї роботи. При тому він не тільки говорив, вияснював, але й вислухував скарги, розбирався з ними і добивався ліквідації кривд. На цім ґрунті виникли конфлікти з орга-

нами безпеки УПА. І кожного разу він мужньо відстоював справедливість. Серед місцевих людей було немало таких, у кого національна свідомість була на дуже низькому рівні. Данило Шумук терпеливо роз'яснював тим людям і рішуче протистояв спробам тиску на тих людей, у весь час стремів до того, щоб залякування підмінити виясненнями — освідомленнями таких людей. Він говорив: Ми не вибираємо собі народ, ми належимо до нього, ми його діти. Тому ми повинні любити наш народ таким, яким він є і звертатись до нього з братнім словом, а не бичем. Він був з тими воїнами УПА, які протистояли окупантам до кінця, які не відступили за кордон, а вирішили лишитись із своїм народом.

КГБівські війська полонили Данила Шумука. Присудили йому кару смерті. Два місяці тримали в смертній камері. Потім смертний присуд замінили на довгорічне ув'язнення, яке він повністю відбув. Прийшла куда совєтська воля. Але не довго. КГБ вважало небезпечним лишити його в Україні. Йому зфальшували нове обвинувачення і знову сховали в тюрях і таборах Росії.

Світова суспільність багато разів протестувала проти жорстокого, беззаконного ув'язнення Данила Шумука. Канадський уряд давно оголосив, що дає Шумукові політичний притулок, а його канадські родичі беруть на себе матеріальне й побутове опікування.

Алеsovetskyj urяд цупко тримає його, не хоче, щоб Данило Шумук вийшов на волю і передав свій досвід своєму народові. КГБ розраховує на те, що майже 65-літня, тяжко хвора людина, котра все свідоме життя провела в ув'язненні, довго не проживе — умре в ув'язненні і не зможе оставити людям багатства свого розуму і досвіду життя.

Данило Шумук написав книгу про все; "Пережите й передумане". Його друзі зуміли вивезти цей манускрипт з табору і доставити в США. Видання цієї книжки — одна з найважливіших подій нашої визвольної, збройної, боротьби. Кожний, хто вболіває болями нашої України, хто хоче її самостійності і свободи, повинен собі придбати цю книжку Данила Шумука і стати її пропагандистом, бо це досвід і роздуми розумної і благородної людини, великого патріота-страдника, який свідомо — віддано включився в останні визвольні — збройні змагання українського народу.

**

Вельмишанові Панове!

Ми гадаємо, що Вам буде цікаво познайомитись із думками генерала Петра Григоренка про те, як він оцінює книжку Данила Шумука "Пе-

режите і передумане", яку він написав у совєтських катаржних таборах.

Ця книжка, що має майже 600 сторінок, вже готова до здачі до друку. Але тому, що не вистачає грошей — не можемо її дати до друкування. А тому, просимо Вас передплатити цю книгу. У передплаті вона буде коштувати 24 долари. Будемо Вам дуже вдячні за прихильність до цього прохання. Тим Ви поможете нам приспівити видання цієї книги. Просимо вислати передплату на адресу Української Кредитової Спілки в Торонто.

Чека просимо написати на: SHUMUK'S BOOK FUND і вислати на адресу:

Ukrainian (Toronto) Credit Union Ltd.
Acc. No. 1430150
2397-A Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1P7

Із щирою пошаною до Вас —

За Видавничий Комітет:

Олексій КОНОВАЛ

Григорій МОРОЗ

НОВА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ СВЯТОСЛАВА КАРАВАНСЬКОГО

Заходами Української Видавничої Спілки в Лондоні появилася нова збірка поезій Святослава Караванського п. з.

"МОЄ РЕМЕСЛО"

Вона має 184 сторінки друку, охоплює частину поетичної творчості Святослава Караванського в московських концтаборах, записані поезії з народних уст, переклади сонетів В. Шекспіра, поетичних творів Байрона, Шеллі й інших, а також поетичні твори автора після виходу на волю. Збірка естетично видана, в твердій обкладинці із сорочинкою, на якій мальяр-графік Ростислав Глувко висловив у своєму рисунку головну ідею твору.

ЦІНА КНИЖКИ:

Велика Британія	фунт.	5.00
США і Канада	дол.	12.00
Австралія	а. дол.	10.00
Німеччина	н. мар.	25.00
Франція	ф. фр.	55.00
Бельгія	б. фр.	400.00

В інших країнах рівновартість англ. фунта.

Книгарням і гуртівникам даємо опуст від 20 до 30 відсотків, в залежності від кількості замовлених примірників.

Замовлення і готівку просимо слати на адресу:

Ukrainian Publishers Ltd.
200 Liverpool Road, London N1 1LF, Great Britain

Вересень, 1981 р.

РАДІОПЕРЕДАЧА ОДУМ-У ЧІКАГО В 75-РІЧЧЯ ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО

Сьогоднішню передачу ОДУМ-у ми присвячуємо бандуристові, композиторові і почесному членові ОДУМ-у Григорієві Китаству в його сімдесятип'ятиріччя.

Григорій Китастий живе тепер у Клівленді. Він їздить до Детройту на проби Капелі бандуристів імені Тараса Шевченка.

Григорій Китастий народився 1907 року в козацькій родині на Полтавщині. 1930 року закінчив технікум і склав іспити до Музично-драматичного інституту імені Миколи Лисенка у Києві. Під час навчання музики в школі він учився гри на скрипці та клярнеті, але найбільше часу присвячував улюбленому інструментові — бандури.

В 1935 році, коли об'єдналися Полтавська і Київська капелі, він став постійним членом капелі як концертмайстер, а пізніше як заступник мистецького керівника капелі.

Після окупації Києва німцями там відновлюється капеля бандуристів, і Григорій Китастий стає її керівником. Від того часу його життя тісно пов'язане з капелею бандуристів. Капеля тріумфально об'їхала майже цілій світ, здобуваючи прихильників і симпатиків для України. На Україні капеля дала багато концертів. Відступаючи на Захід, вона відвідувала міста, села і, навіть ліс, де дала концерт для вояків Української Повстанської Армії. На Бойківщині капеля зустріла Івана Багряного, який подружив з Григорієм Китастим і написав багато віршів, що пізніше стали піснями, музику до яких написав Китастий. Там, ще на рідних землях народився марш "Україна" із словами-закликом "Вставай Україно, могутня й єдина, від тихого Дону до синіх Карпат".

Григорій Китастий майже безперервно керував капелею, рівночасно працюючи над новими композиціями. Він відомий як добрий композитор у всіх жанрах: ліричнім, жартівливім, мінорнім та героїчнім. Він написав музику до таких творів Івана Багряного: "Марш Україна", "Вставай, народе", "Пісня про Тютюнника", "Марш поляглих", "Вперед, соколи", марш ОДУМ-у "Ми об'їхали землю навколо" та гімн ОДУМ-у "Вперед, сини народу". Він є автором другого одимівського маршу "Наші будні — розгорнена книга" до слів Яра Славутича. До популярних композицій Китастого, в додаток до вищезгаданих, є також "Карпатські Січові Стрільці", "Поєма про Конотопську битву", "Нагадай, бандуро", "Лебеді", "Як давно", "Грай, кобзарю" та багато інших.

**СКІЛЬКИ Ви прикладали старань, щоб
ОДУМ у Вашому місті був
активнішим?**

Михайло БРИК

МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ В НАС І В ЖИДІВ

У мене є багато приятелів жидів. Зацікавило їх свого часу, що я не жид, а все таки дещо знаю мову їдіш, а також дещо новогебрейську мову "івріт". І хоч голляндські жиди не дуже то довіряють не жидам, бо в останню війну з 150.000 їх тепер залишилося не цілих 30.000, то все ж таки стараються вони, хоч і не всі, — жити згідно законів Мойсея.

Одного разу вони запросили мене, дати їм доповідь про хозарів. Доповідь відбулася в гарній залі, при місцевій синагозі. В залі було доволі слухачів. Були і старі і молоді. Читав я доповідь про те, що спонукало хозарську керівну верхівку прийняти юдаїзм. Доповідь випала дуже вдало, а по ній розвинулася цікава дискусія, з якої вийшло, що й тут в Голляндії проживають хозарські жиди, з такими прізвищами як: Кан, Коген і Когн. Вони переважно належать до ортодоксальних (старозавітних) рабинів, дотримуються строго законів Мойсея в протиставленні до так званих "португальських жидів", які колись прийняли в Португалії християнську віру за часів великої інквізіції. Їх згірдливо тоді назвали "марани", тобто свині. Але при першій нагоді покинули вони Португалію. Поселившись в Голляндії, вони знову повернулися до жидівської віри, хоч і вживали свої священичі книги в португальській мові. Вони тут дуже розбагатіли з торгівлі і банків, та ще й тепер становлять жидівську еліту. Рідко буває, щоб т. зв. португальський жид, оженився з жінкою з-поза кола португальських жидів. У них також чисто португальські прізвища.

Ще одну окрему групу, творять тут жидиліберали. Вони не так уже строго дотримуються законів Мойсея, женяться з не- жидами і взагалі їх, ані жиди ортодокси, ані португальські жиди, не вважають за добрих жидів.

Тому, що в нашій еміграції останнім часом мішані подружжя дійшли до катастрофічного вершка, я зацікавився, як воно є в жидів. Тому, що місцевий рабин, запросив мене прийти до нього на каву, я вирішив цю справу з ним обговорити.

В умовлений день і годину я прийшов до рабина. Він жив у домі біля синагоги і прийняв мене гостинно. Якраз виходила з його дому пара молодих людей. На їхніх обличчях виднівся нескриваний сум й розчарування.

Сидячи вже в рабина, я запитав його:

— Скажіть, будь ласка, раббі, що то за молоді люди виходили від вас з таким сумом на обличчі?

— Ну! Каже рабин, — вона молода жидівка, а він голляндець. Залюбилися дуже одне в однім і прийшли до мене запитати про дозвіл на одруження. Бо то в нас таке буває, що члени жидівської громади звертаються до рабина за дозволом і благословенням.

— А як ви вирішили справу з тими молодятарами?

— Ну! — каже рабин, — я не дав їм дозволу, ані благословення.

— Чому? Чи ж не кохаються вони між собою?

— Ну! Кохаються. Ми про них все знаємо. Він походить зі заможної й поважної протестантської родини, а вона з доброї жидівської родини. Він як людина дуже мені подобається. Серце наказувало мені, щоб я дав їм дозвіл, так розум спротивився. Мені, як жидівському священикові не випадає топтати ногами наш закон Мойсея. Знаєте, кожний священик повинен дотримуватися законів церкви, бо інакше він не має права бути священиком. Наш закон забороняє мішані подружжя. І я як рабин, мушу дотримуватися того, чи мені подобається це, чи ні. От коли б та молода дівчина була прийшла до мене з жидом, чи то старим, чи кривим, чи горбатим, я сказав би: — "Бери його", ще й дав би їм благословення. А так не можу, хоч би того хотів. Бо знаєте, жінка в нас, жидівка, відіграє дуже велику роль в родині. Дім це її володіння. До того рідко-коли мішаються чоловіки. Наша "їдіш мамеле" вже від малого прищеплює дітям закони Мойсея. От візьміть, наприклад, шабаш. Вона навіть після важкої праці старається, щоб стіл був застелений чистою скатертю, щоб були свічки, шабасові гуглі, фашерована риба, курка і вино. Чоловік відіграє тут іншу роль. Його обов'язком є налити вино до склянок і відспівати молитву. А шабаш це для жидів — це щось величного. Наша "їдіш мамеле" крізь тисячоліття нашого "галют" (розсіяння) завжди й твердо зберігала наші традиції. Без неї ми вже були б зникли з лиця землі, тобто були б зовсім засимілювалися з народами, серед яких ми жили.

— А скажіть раббі, за кого ви уважаєте дітей з мішаних подружж?

— Ну! — каже рабин, — коли вона жидівка, а він не жид, тоді вважаємо дітей за жидів. А коли він жид, а вона не- жидівка, тоді діти не вважаються за жидів. І насіння тоді пропадає. Навіть, коли жидівка має нешлюбні діти від не- жидів, ми тих дітей приймаємо і виховуємо на повновартісних жидів, бо ж мама була жидівкою.

Довга й цікава була ця розмова. І я подумав собі, чому так байдуже до того ставляться декотрі наші священики, які не то, що не забороняють такі подружжя, а ще самі до того спонукають. І що ж з того, що будуємо величезні церкви, народні domi, різні клуби, а в той час не матимемо насіння на майбутнє, бо раніше чи пізніше, серед таких обставин пропадемо в чужому морі. А є ще час і пора скаменутися.

(“Укр. Слово”, Париж)

РОЗТАШУВАННЯ ОДУМІВСЬКИХ ТАБОРІВ – ЛІТО 1982

США — Схід
Оселя ОДУМ-у "Київ" — Аккорд, Н. Й.

від 3-го до 17-го липня

Шістнадцятий Табір Виховників
Юного ОДУМ-у та Табір 2-ої Проби

На табір виховників прийматимуться кандидати, члени Юного ОДУМ-у у віці від 15-ти до 19-ти років лише за рекомендаціями голів філій ОДУМ-у та відділів ТОП-у або СВП/Д з тих місцевостей, де нема філій ОДУМ-у.

На Табір 2-ої Одумівської Проби прийматимуться кандидати, Старші Виховники Кандидати та Учасники або дійсні члени ОДУМ-у, які закінчили Табір Виховників Юного ОДУМ-у.

За детальними інформаціями та аплікаціями до повище зазначених двох тaborів просимо звертатись до 13-го червня на адресу Команди Виховників ОДУМ-у:

ODUM Councillor's Camp
c/o G. Krywolap, 221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, USA, (301) 744-0168

від 17-го липня до 7-го серпня

ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР
ЮНОГО ОДУМ-у

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o N. Pawlenko
27 Ventnor Drive
Edison, N. J., 08817, (201) 548-7903

КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР
відбудеться правдоподібно
в днях від 8-го до 21-го серпня.
Відповідальний О. Непрель.

США — Захід

Сіблей Стейт — Парк, Міннеаполіс, Мінн.

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o O. Polec
3520 Edward St.
St. Anthony, Minn. 55418, (612) 781-8204

**ЗРОБІТЬ ПРИЄМНІСТЬ і користь
Вашим дітям — пошліть їх літом
на один із тaborів ОДУМ-у!**

КАНАДА — Схід

Оселя ОДУМ-у "Україна", Лондон, Онт.
від 18-го до 31-го липня

ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР
ЮНОГО ОДУМ-у

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o W. Tymoshenko
26 Sanderson Road
Rexdale, Ont., M9V 1C7 (416) 742-3181

від 1-го до 14-го серпня

МИСТЕЦЬКО-КОБЗАРСЬКИЙ КУРС
є під патронатом Капелі Бандуристів
ім. Т. Шевченка.

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o O. Metulynsky
42 Bunting Road
St. Catharines,, Ont. L2P 1Z3, (416) 688-6315

ODUM c/o I. Danylchenko
827 Indian Road
Mississauga, Ont. L5H 1R4, (416) 274-2249

ODUM c/o A. Poszewanyk
5240 No. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 606 30, (312) 282-1279

від 1-го до 14-го серпня

СПОРТОВИЙ ТАБІР

За інформаціями просимо звертатись до:

ODUM c/o W. Tymoshenko
26 Sanderson Road
Rexdale, Ont. M9V 1C7 ((16) 442-3181

КОНКУРС

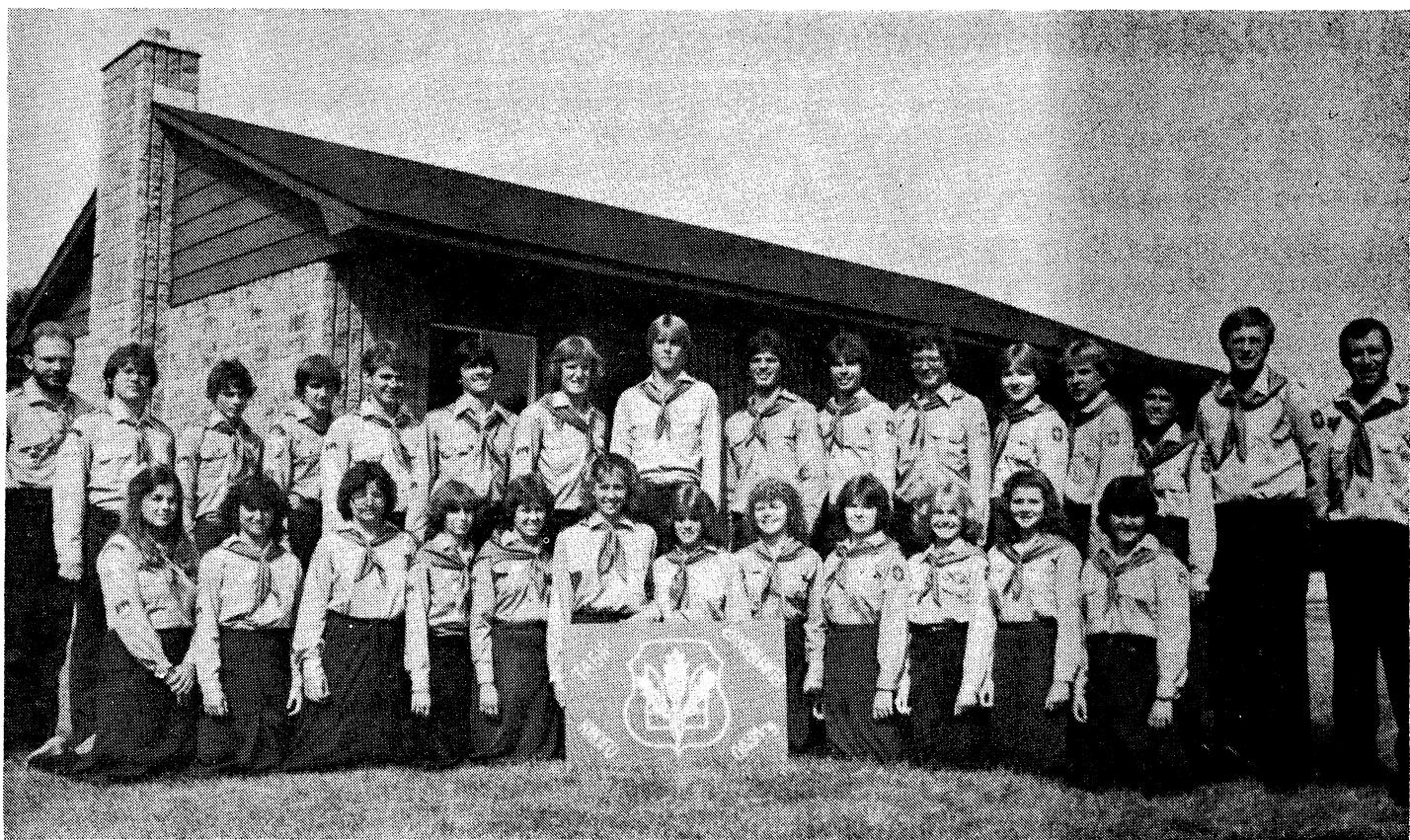
Щоб заохотити одумівську молодь писати до свого журнала оповідання, статті, поезію, проголошуємо конкурс на найкраще написані твори українською мовою. З цією метою, в 30-ліття ОДУМ-у п. Федір Бойко дарував такі нагороди:

ПЕРША	— 400 дол.
ДРУГА	— 300 дол.
ТРЕТЬЯ	— 200 дол.
ЧЕТВЕРТА	— 100 дол.

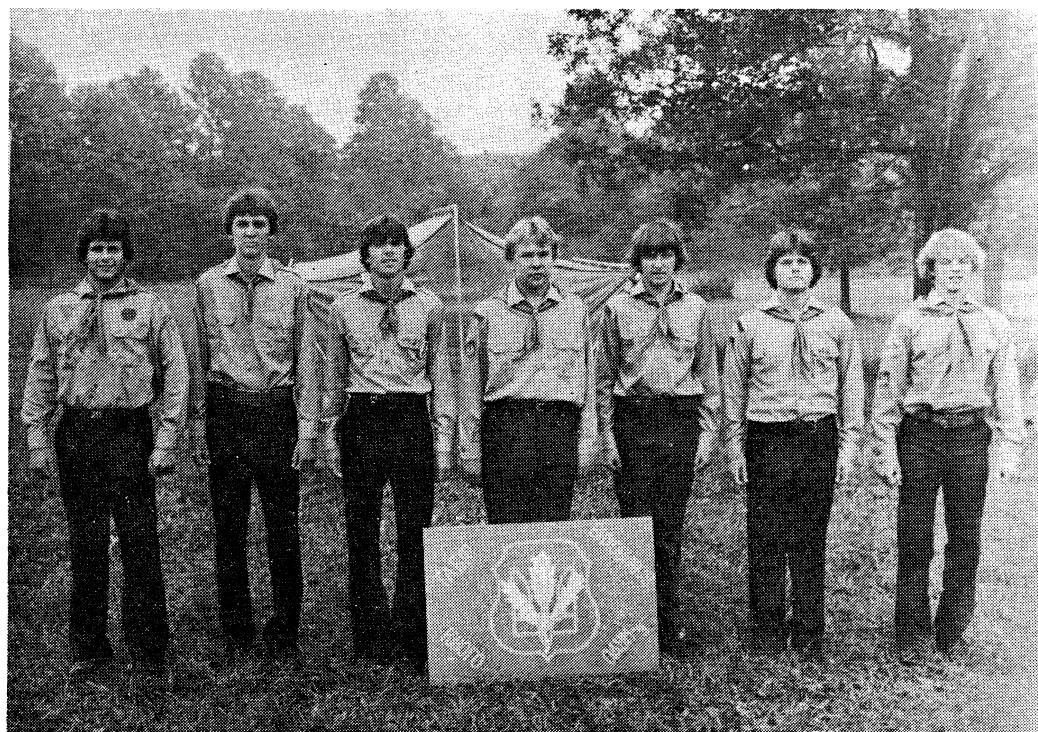
Жюрі робитиме рішення про належний мистецький рівень і загальну вартість поданих на конкурс творів.

Твори мають бути надіслані на адресу журналу "Молода Україна" до 31 грудня 1982 року під псевдонімом, а прізвища з псевдонімом мають бути подані в окремім запечатанім конверті.

Центральний Комітет ОДУМ-у

Учасники та команда ХV-го табору виховників юного ОДУМ-у 1981 р.

Хлоп'ячий відділ
ХIV-го табору виховників
юного ОДУМ-у.

Оселя ОДУМ-у
"Україна",
Лондон, Онтаріо,
1980 р.

Микола РУДЕНКО

ЦИБУЛИНА

Біля брами тюремної, мила, не плач —
Не розтопиш слізозою цеглину...
На Великдень мені передав наглядач
Твій дарунок — просту цибулину.

Як ти знала, що тут, серед випарів зла,
Де за стінами стогнути невтішні,
Цибулина для мене дорожча була
За троянди й жоржини розкішні.

Я дарунок отої промости біля грат —
І невдовзі проклюнулось диво:
Зелені росток — вільних пагонів брат —
Мов заглянула в камеру нива.

Я субтропіки бачив і пальмовий Крим,
Мандрував по долинах Кавказу
Та зелене шаленство під небом старим
Так мене не вражало ні разу.

I нараз я відчув, що зелений росток —
Це я сам у житті потойбічнім,
Він і я — лиши короткий спіралі виток:
Ми пов'язані коренем вічним.

Пагінець, переповнений дивних чуттів,
Через грати тягнувся до неба.
I, здавалось, молитву якусь шепотів —
То молитва за мене й за тебе.

23. IV. 1977

Василь СТУС

**

Навколо землі мої кружляли мрії,
і в серце хлюпав хвилями Дніпро.
Планета вся — один Чумацький шлях
зорить у ніч тривожними очима.
А корабель пливє в безмежня синє,
достиглі зорі крабами вп'ялися
у чорний креп скуювдженого неба:
його земні вигойдують вітри.
Мій краю! Ти спливаєш піді мною
мелодією пісні, що з дитинства
з грудей моїх до неба проростала,
тужавіла і пружилася, мов колос,
манила мрійно в голубі світи.
I рідний край, затиснений в півкулі
географічних карт, розправив плечі
загравши смарагдовими садами
і шахівницею златавих піль.
Зігнувся день, мов золота підкова,
і дужий хтось копитами ударив —
аж іскри в ніч! Земля ж, неначе мати,
всі очі видивить за ним услід.

1962

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ХТО З НАС НЕ ЗНАЄ...

Хто з нас не знає рідний куток?
Хату похилу, тихий садок?
Млин над рікою, греблю та став?
Хто з нас не знає?

Хто з нас не знат?

Хто з нас не знає ранню весну?
Зорі в тумані, ніч чарівну?
Соняшний захід в сяйві заграв?
Хто з нас не знає?

Хто з нас не знат?

Хто з нас не знає юність свою?
Спів солов'їний в темнім гаю?
Дзвін-перебори в серці октав?
Хто з нас не знає?

Хто з нас не знат?

Хто з нас не знає зустріч в садку?
Перших цілунків радість п'янку?
Запах медових квітів і трав?
Хто з нас не знає?

Хто з нас не знат?

Хто б з нас вернути юність не хтів?
Слухати в серці пісні солов'їв?
Жити в обіймах у ніжних октав?
Хто б з нас за сон цей душі не віддав?

Рудник Матросова, 1955

Олесь БЕРДНИК

**

Стугонять літаєри неба в просторах правічних.
Загорівся бій!
Зорі-іскри скачуть з-під шабель космічних
В темряві нічний.

Люди сплять, не чують і не бачать.
Як під ту грозу
Невмироща Мати понад ними плаче
I рона слізуз.

Вершини зійшлися у жахнім двобої.
Хто здола кого?
Чорний білого розітне шаблею страшною?
Білий — чорного?

Коні гризають копитами об твердь празорину.
Горобина ніч!
Сто віків чекає герцю світ розорений.
Невмолима січ!

РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ В ЧІКАГО

Школа українознавства при православному соборі св. Володимира в Чікаго, у співпраці з молоддю ОДУМ-у, 24 січня 1982 року відзначила річниці проголошення самостійності і соборності України.

Святочну доповідь прочитав Тарас Коновал. студент університету та член ОДУМ-у. Він стверджив, що в часи, коли розпалися дві великі імперії, російська й австро-угорська, Україна мала велику можливості стати незалежною державою. А причина, чому так не сталося, — казав він, — це брак української національної свідомості, яка є рушійною силою свободи і самостійності. Великі новозформовані українські військові частини перед наступом ворога часто проголосували нейтралітет чи розходилися додому обробляти свою ниву. Ні армія Української Народної Республіки, ні Українська Галицька Армія не були численні у порівнянні до населення України. Невелика група патріотів несла ввесь тягар війни на своїх плечах, тоді, як мільйони українців сиділи вдома або помагали ворогам самостійної України. Коли б в ті роки Україна мала не тисячі, а мільйони національно свідомих вояків, то ніякі Муравйови, Денікіни чи Троцькі не ступили б на її територію.

У святочній програмі виступив хор учнів Школи українознавства під керівництвом учительки співу Марти Стадник. З декламаціями виступили Калина Грушецька, учениця 8-ої класи, і Олександер Куцевич, учень 7-ої класи, Танцювальний ансамбль ОДУМ-у "Метелиця", яким керує Алла Поволоцька, виконав три танці. Юний ансамбль бандуристів ОДУМ-у (Олексій Пошива-

ник — керівник) заграв три інструментальні точки та виконав дві пісні зі співом у супроводі бандур. Мотя і Павло Пошиваник виконали на бандурах "Гомін степів" Григорія Китастого. Заповідачем програми був Павло Пошиваник, учень 8-ої класи.

На цьому відзначенні річниці самостійності України директор школи Олексій Коновал прочитав резолюцію і листи, які присутні апробували оплесками, а саме: резолюцію підтримки членів Гельсінської групи, лист до президента США Р. Регена і до президента Польонії в США А. Мазевського з висловами солідарності з осудом комуністичного імперіалізму та лист протесту до Педагогічного товариства США (NEA), яке плянує показувати по всій Америці 20-годинний фільм совєтської продукції в американських публічних школах про "щасливе колгоспне життя та розкріпачення і визволення мільйонів людей у їхній комуністичній системі".

Це свято звеличали своєю присутністю єпископ Константин, о. Ф. Білецький — духовний опікун школи, та численні церковні, громадські і політичні діячі української громади і батьки учнів цієї школи, що належать до різних українських парafій Чікаго й околиць.

Цього року в Чікаго, так як і в Києві 64 роки тому, коли проголосили незалежність України, була люта зима. Однаке багато батьків, дітей і молоді не побоялися морозу та приїхали відзначити роковини проголошення незалежності й соборності України.

О. П.

ПРИЄМНА НЕСПОДІВАНКА

Цього року зима ще спочатку дала про себе знати, що буде холода, довга і снігова. Для старших людей, та ще й з різними недугами, така зима зовсім не по силі. Але є вихід. Зиму можна хоч частково оминути і провести час в теплі, на сонці та біля теплої води — у Флориді. Тож цього року, родина Сніг — Григорій і Ніна з родиною Педенко — Михайло і Тетяна, вирішили втекти від лютої зими, і в січні місяці виїхали до Флориди. Там зупинилися в м. Норт Порт в п-ва Матвійчуків, де зустрілися з родиною Гудзь — Михайло і Марія. В такім милім товаристві дуже гарно провели час в різних оповіданнях, спогадах тощо — це все під синім небом і лагідним сонцем. Часом ходили купатися (плавати) до мінерального джерела у Ворм Мінерал Спрінгс, яке знаходитьсь дуже близько до Норт Порту. З цього

Група юних одумівок з пані Котульською, що вчила їх пекти паски. Зліва перший ряд: Катя Кошарна, Надія Тимошенко, пані Котульська й Олена Кошарна.

Другий ряд: Оксана Родак, Ліда Юхименко, Анна Мікисор, Світлана Ліщина, Марта Мікисор і Оля Корець. Торонто, 10-го квітня 1982. — Фото Ів. Корця

мінерального джерела (фактично глибоко із землі) виходить тепла мінеральна вода — температура 84° Ф. До нього приїжджають люди з цілого світу, щоб зужити цю цілющу воду і допомогти здоров'ю.

Наша група мала репрезентантів з багатьох частин України. Були люди з Галичини, з Полтави, з Кам'янця Подільського і з Донбасу, тож оповідань було багато і були різноманітні.

В день свята Стрітення Господнього, 15-го лютого 1982 року, пан Гудзь запросив усе товариство до своєї хати — "Ходіть", — каже — "сьогодні моєї дорогої дружини день уродин, і я всіх вас запрошую на гостину до нашого помешкання". Пані Марія вже все старанно і смачно нава-

рила і напекла, і присутні привітали її з ювілеєм, і заспівали "Многії Літа", засіли до смачної трапези. Дуже весело пройшов час, у розмовах, піснях і головно в добром товаристві. Не забули і культурної сторони нашого буття. На заклик присутнього зібрали 20.00 американських дол. на українську пресу. Всі згодилися передати цілу суму на пресовий фонд "Молодої України".

Нехай Господь дає пані Марії доброго здоров'я і довгих літ щасливого життя!

М. П.

Приєднуємося до побажань автора й сердечно дякуємо за по- жертву.

Редакція і адміністрація

БЛ. П. ОЛЕКСІЙ МОГИЛА

Ніщо на світі не заступить втрати друга чи дружини життя, батька чи матері в родині. Втрачає втратою...

Після тяжкої недуги, у шпиталі Рівердейлі, Н. Дж., невблаганна смерть 24-го січня 1982 р. забрала на 56-му році життя бл. п. Олексія Могилу.

Покійний народився 14-го жовтня 1925 р. в Івангороді на Чернігівщині. Разом з батьками й братом залишив Україну в 1943 році й переїхав до Німеччини, де перебував у кількох таборах примусової праці. Після війни, опинившись у таборі переміщених осіб, з великим запалом продовжував навчання при Українському технічно-господарському інституті в Регенсбурзі. При цьому інституті в 1950 р. захистив диплом інженера-лісника на агрономічно-лісничому факультеті. Того ж самого року, разом з родиною, прибув до Америки. Деякий час працював механіком при Вестерн Електрик Ко., у Кірні, Н. Дж. Маючи постійне бажання поглиблювати свої знання, бл. п. Олексій поступив на студії при Дюк університеті, в Норд Каролайні, де у 1956 р. одержав магістерський ступінь із лісництва та технології дерева. У своїй ділянці працював до останніх днів.

Бл. п. Олексій дуже хотів ще пожити, допомогти своїй дружині Наталії виховати єдину донечку Таню, свою працею спричи-

нитись до успішного ведення Школи Українознавства та Релігії при парафії св. Покрови в Філіадельфії, де він довгі роки був скарбником, де його дружина викладає йдея навчається їхня донечка Таня. Але, доля звеліла інакше...

Бл. п. Олексій був спокійної вдачі, мовчазливий. Як широкий українець-соборник радо допомагав усім і щедро, без вагання, жертвував на різні цілі, коли звертались до нього. Розуміючи потребу організаційного виховання молоді, брав активну участь у заснуванні Об'єднання Української Демократичної Молоді (ОДУМ). Відколи їхня донечка Таня стала учасницею літніх таборів на оселі ОДУМ-у "Київ", при будь-якій потребі жертвував фінансово й допомагав у праці. Покійний любив чистоту і дбав за неї скрізь: у дома, на таборі, в громаді. Був членом Української Революційно-Демократичної Партиї від початку її існування.

Парафія св. Покрови у Філіадельфії втратила прикладного парафіянина, а Школа Українознавства й Релігії при ній — великого ентузіяста навчання та відданого ретельного скарбника.

У вівторок 26-го січня 1982 р. митр. прот. Михайло Борисенко відслужив Панаходу за спокій душі покійного. У молитві взяло участь багато парафіян та співпрацівників - американців. Хор, у повному складі, на чолі з ди-

ригентом інж. Петром Гурським жалібно співав-молився. Всіх присутніх огорнув невимовний смуток — жаль, відносно, молодого життя, жаль дружини Наталії, доњки Тані, горюючих батьків і всієї родини. Після Панаходи люди ще довго стояли в церкві й згадували добре прикмети спочилого, його мрії та ідеї. Покійного зверхник із праці крізь сльози промовив: "Я в житті не мав рідного брата. Пізнавши Олексія, я з ним здружився і він став моїм братом. Усі ми на праці глибоко відчуваємо його відхід".

У середу 27-го січня 1982 р., після похоронних відправ, відвезено тіло покійного на вічний спочинок до Бавнд Бруку на Православний Цвинтар, де чин похорону довершив митр. прот. Михайло Борисенко.

На поминальному обіді, глибоко співчуваючи родині, промовляли митр. прот. Михайло Борисенко, батько покійного Остап Могила, голова УРДП на Америці Юрій Нагорний, хрестна мати доњки покійного Раїса Іхтіаров та інші.

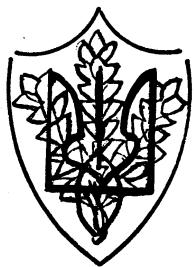
У пам'ять Олексія Могили, замість квітів, присутні зложили на будову пам'ятника бл. п. митрополита Василя Липківського двісті сімдесят п'ять доларів (275.00), а на пресовий фонд часопису "Українські вісті" — сто двадцять п'ять доларів (125.00).

Від імені настоятеля парафії св. Покрови митр. прот. Михайла Борисенка, учителів Школи Українознавства й Релігії та всіх парафіян висловлюють дружині покійного Наталії, доњці Тані й усій родині глибоке співчуття.

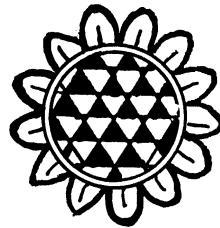
Нехай же Милостивий Господь оселить душу покійного, де всі праведні спочивають, а земля американська нехай буде йому легикою.

Бл. п. Олексій відійшов від нас, але він не ввесь умер. Його думки, ідеї та мрії, що є часткою духової нашої скарбниці, житимуть в його родині та серед народу. Нашим обов'язком є здійснювати ці спільні задуми і стояти на сторожі, щоб пам'ять відійшовших у потойбічне життя, не померклла серед нас, а щоб усі ми — і живі й мертві — у єдності духа перевували.

Ольга ГУРСЬКА

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Читачів сторінки Юного ОДУМу

вітаємо

З РАДІСНИМ СВЯТОМ ВЕЛИКОДНЯ.

Христос Воскрес!

К. Перелісна

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Співає жайворон з небес:

"Христос Воскрес! Христос Воскрес!"

До неба дзвін гуде з села:

"Христос Воскрес! Йому хвали!"

В проміннях сонячна блакить —
"Христос Воскрес! Його хваліть!"

Журчить струмок — весняний дзвін:
"Христос Воскрес — Господній Син!"

Радіють діти у вікнах —

"Христос Воскрес на небесах!"

І вся земля мов той вінок

З чудесних трав, дітей, вінок.

І в селі радіють через край,
Воскресло поле, річка, гай,
І ліне пісня до небес:

"Христос Воскрес! Христос Воскрес!"

ВЕЛИКДЕНЬ — СВЯТО ПЕРЕМОГИ

Все, що диші, нехай хвалить Господа, хваліть Господа з небес, хваліть Його на небесних височинах, Тобі належить пісня, Богові.

Хваліть Його, всі янголи Його, хваліть Його, всі сили Його, Тобі належить пісня, Богові.

Оспівуємо Твої, спасаючі страждання й славимо Твоє воскресення.

(Стихири Пасхи)

ПОМИНАЛЬНА НЕДІЛЯ

Перша неділя по Великодні називається Поминальна неділя, або Проводи. Цей день присвячений виключно вшануванню покійників. Культ покійників виник теж у дохристиянські часи. З прийняттям християнства цей гарний звичай вшановувати покійників, справляти на їхню честь Проводи залишився, лише йому надали іншу символіку — християнізували його. У цей день по всіх церквах відбуваються відправи за спокій душ померлих.

Проводи відбувалися так: кожна родина за здалегідь упорядковувала могили своїх рідних, обкладаючи їх дерном та обсаджуючи барвінком і квітами. У суботу перед проводами жінки готували спільній обід. У поминальну неділю після служби Божої всі вірні з хрестами, хоругвами та свічками на чолі зі священиком хресним походом відправлялися на цвинтар.

Священик правив спільній паастас, благословляв "коливо" (варену пшеницю з медом), яке наші предки вважали їжею покійників, перший пробував його, а за ним усі присутні. Потім засідали за столи й споживали їжу, загадуючи покійників. окремо частували дітей, а також щедро обдаровували старців. Опісля священик з дяком обходили всі могили, куди їх запрошувано, і молилися за спокій душ спочиблих в них.

Порадник одумівця ч. 2, стор. 30-31.

Група юних одумівців з виховниками під час малювання писанок.

Торонто, 10 квітня 1982 р.

Фото Ів. Корця

ЖУЧОК — ГАЇВКА

Ходить жучок по дубині,
А жучиха по ялині,

Грай, жучку, грай небоже,
Хай тобі Бог допоможе.

На жучкові черевички,
Ба сам жучок невеличкий.

На жучкові жупанчина,
Бо сам жучок як дитина.

На жучкові жупан ясний,
Бо сам жучок дуже красний.

А хто хоче жучка мати,
Треба йому паску дати.

Грай, жучку, грай небоже,
Хай тобі Бог допоможе.

ВЕЛИКОДНЯ ПІСНЯ

Рано, раненько, куроньки піли,

Що Христос, вже воскрес,
Воістину вже воскрес!

А ще найранше Ганусенька всталла,
Раненько всталла, сад замітала,
Сад замітала, землю копала,
Землю копала, стиха говорила.

Що Христос, вже воскрес,
Воістину вже воскрес!

ПРИВІТ ВАЛЕНТИНІ РОДАК ВІД ЧЛЕНІВ АНС. БАНДУРИСТІВ ІМ. ГНАТА ХОТКЕВИЧА В ТОРОНТО

Всечесні отці, добродійки, батьки, гості, дорогі друзі й подруги-бандуристи і головно шановна пані Валентино Родак, вчитель і керівник нашого ансамблю!

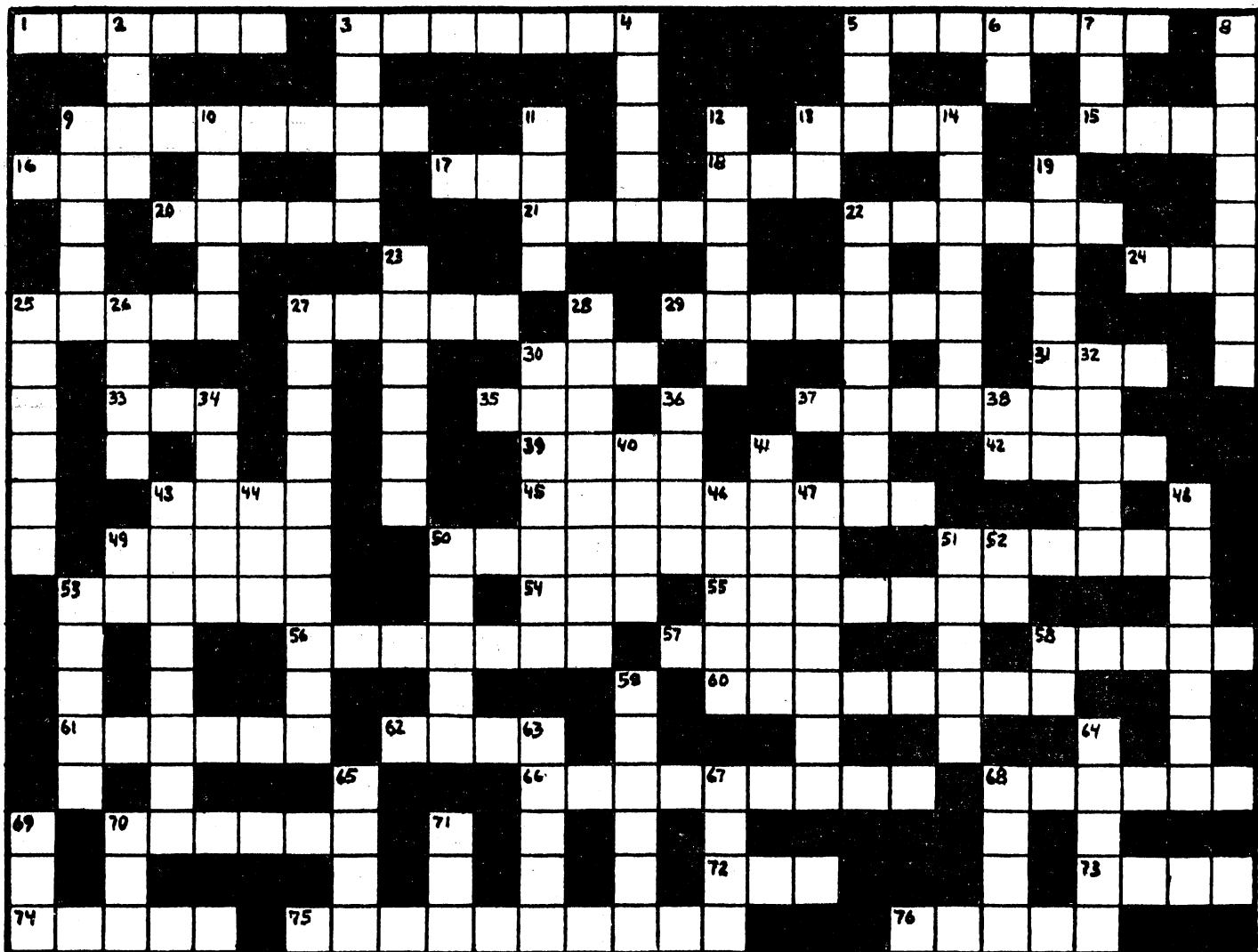
Мені припала надзвичайна, велика честь, скласти Вам подяку, від членів ансамблю і батьківського комітету. Впродовж п'ятнадцяти років пройшла велика кількість бандуристів — студентів через Ваші руки. Нелегка ця праця, але дає корисні плоди. Не завжди було Вам гладко, але Ви переборюєте всі труднощі своєю терпеливістю. На сьогодні в ансамблі з засновників залишилася тільки пані Ольга Маркус, яка є відпустці, а решта, включно зі мною, грають не повних десять років. а той час як я став членом ансамблю, ми дали безліч концертів, побували на кобзарських таборах, які Ви і пан Родак організовували, виступали під час Каравани, на телевізійних програмах, і нарешті видали довгоочікувану платівку "Дзвени, бандуро!"

Нема слів, щоб передати Вам нашу подяку за науку і любов до бандури, яку Ви пробуєте зашепти нам з малих літ. Прийміть від нас наше шире кобзарське спасибі за Ваш великий труд. Нехай Всешишній благословить Вас на довгі і довгі роки!

(Привіт був прочитаний бандуристом Тарасом Корцем на святкуванні з нагоди 15-літнього існування ансамблю, яке відбулося 28-го лютого 1982 року в Торонто).

ОДУМІВСЬКА ХРЕСТИКІВКА

Склала Д. Пошиваник

Поземо (горизонтально)

1. Вправи маршування
3. Перший наказ маршу
5. Тижневе зібрання роя
9. Провідник роя
13. Організація
15. Той, що належить
16. Не дочка
17. До мене належить
18. Гурток
20. Проба перед другою
21. Зібрання управи
22. Частина таборового однострою виховника
24. Прилад для різання
25. Місцевий відділ
27. Будинок на тabori
29. Річне зібрання ОДУМ-у
30. Прихильники ОДУМ-у
31. Харчі

33. Титул виховника
35. Співучий гурток
37. Штат
39. Моловний провід коша
42. "Винагорода" за "порушення законів"
43. Одумівці знають і українську, і англійську —
45. Офіційна одяж
49. Переїдання серед природи
50. З Чікаго на табір іздимо у—
51. Що ватра робить
53. До — іздили літом на зустріч
54. Чим? (займенник)
55. Список коштів
56. Коли у нього дмеш, вуха болять
57. Нічна птиця
58. Штат
60. Виховник першого року

61. Ружливі гри-змагання
62. Зустрічі відбуваються кожного —
66. Місто в Канаді
68. Рання чи вечірня, на тabori
70. Великі вечірки
72. Крайова орг. виховників
75. Рід спорту
74. Всім одумівцям тричі
75. Рід спорту
76. Таборова спальня

Доземо (вертикально)

2. Ч. 1
3. Хребет
4. Мічіген або Онтаріо
5. Титул виховника
6. Лисий або Криволап
7. Не день

Оце так ватра! І горіла вона на оселі "Україна" біля Лондону, Онт., під час одумівської зустрічі, вечером 6-го вересня 1982 р.

Зліва перший ряд: Павло і Ігор Лисики.

Другий ряд: Антон Лисик і Антон Овчаренко.

Третій ряд: Андрій Шевченко і Михайло Симаговський.

Фото Юрія Лисика

8. Член команди табору
9. Ростуть в саду
10. "Київ" або "Україна"
11. Річне зібрання коша
12. Герб України
13. Вигук здивування
14. Відбуваються раз на місяць
19. "Молода ____"
22. Несуть прапори
23. Висить по середині табору
25. Копаний м'яч
26. Новина батькам з табору
27. Грають в капелі
28. Титул виховника
30. Місто в Канаді

32. Сміховинки
34. Лекція музичної чи танцювальної групи
36. Повне безладдя
38. Питання способу
40. Відмінок слова день
41. Столиця Канади
43. Провінція
44. Прийменник, не до
46. Ч. 40
47. Початок кожного таборового дня
48. Штат
49. Займенник жін. роду
50. Чікаго або Торонто

ВИЙШЛА НОВА ПЛАТИВКА
"ДЗВЕНИ, БАНДУРО!"
АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ ІМ. ГНАТА
ХОТКЕВИЧА
філії ОДУМ-у в Торонто
з чудовим українським різноманітним
репертуаром.

ВИКОНАВЦІ:

Ансамбль бандуристів ім. Г. Хоткевича,
Юн. ОДУМ-івський хор,
Чоловічий хор "Бурлака",
Члени дівочого хору "Калина",
Український Православний хор Катедри
св. Володимира.
Солісти — Іванка Мигаль і Раїса Садова.

Платівку можна замовити, висилаючи оплату
за неї — 8.95 дол.

(на поштову оплату просимо долучити \$2.00)
на адресу:

THE HNAT KNOTKEVYCH BANDURISTS'
ENSEMBLE

12 Minstrel Dr.
Toronto, Ont. M8Y 3G4, Canada

ЯКЩО МИ кажемо, що молодь
майбутність нації — то що ми
зробили, щоб допомогти їй у її
праці?

51. Як маємо прапор нести
або однострій носити
52. Інтернаціональне "так"
53. Виклади
58. Вставне слово
59. Місто в Канаді
63. Впав під гарячим сонцем
64. Не рано
65. Звірята, що живуть у полі
чи хатах
67. Частина тіла
68. Довгий протокол
69. Чорт
70. Недобра
71. Іх є багато в озерах

МУЧЕНИЦЬКЕ ЖИТТЯ В. ЧОРНОВОЛА В КОНЦТАБОРІ ЯКУТІЇ

Гельсінкі (УІС "Смолоскип"). — На Захід дістався новий самвидавний документ, у якому багато місця присвячено перебуванню В. Чорновола в концтаборі ЯД-40/7 у пос. Табага в Якутській АРСР, де він відбуває своє ув'язнення.

Нижче подаємо ті частини з цього документу, які відносяться до В. Чорновола у перекладі з російської мови.

"В. Чорновола привезли в табір 13-го серпня 1980 р. з Якутської слідчої тюрми у стані довготривалої голодівки проголошеної з моменту арешту. Згідно з існуючою інструкцією, Чорновола повинні були ізолятувати, видати постіль і встановити медичну контролю. (Та ж інструкція санкціонує і примусове штучне годування, що застосовували до нього в слідчій тюрмі аж до від'їзу в табір). Однак Чорновола примістили на вахті в так звану "клітку" — камеру для по-переднього тримання порушників, де умови гірші карцерних. На запаскуденій плювками і екс-крементами підлозі в компанії п'яних з/к він пролежав два дні. Лікар не з'явився. Потім Чорновола перевезли на три дні в "культкімнату" одного з загонів, де не було навіть води, а в туалет треба було опускатися на двір з другого поверха. Не маючи сил, Чорноволі повз на чотирьох, тратив притомність, його відливали водою. Лікар не з'являвся. Штучне годування, яке проводили аж до від'їзу з тюрми, припинилося (згідно з інструкцією, раз почавши, його слід продовжувати регулярно). У Чорновола почалася дизентерія (в таборі шаліла епідемія). Лише після того його занесли в санчастину, де лікар перед'явив ультиматум: "Якщо не припинеш голодівки, від дизентерії лікувати не будемо. Потягне всього кілька днів". Голодівку довелося припинити.

На початку листопада 1980 р. начальник центральної лікарні капітан Похальський дав доручення помістити Чорновола в інфекційний ізолятор лікарні "згідно з підозрінням у захворінні гепатитом" (хвороба Боткіна) без обстеження чи скарги з його сторони (у Чорновола наблизився термін особистого побачення з дружиною). Дружині післали телеграму, що Чорноволі серйозно хворий і тому побачення переноситься. В зв'язку з відмовою Чорновола йти добровільно в лікарню, начальник лікарні кричав на нього, погрожував посадити в карцер. Від "гепатиту" Чорновола "лікував" зав. терапівтничним відділом лікарні Необутов (тепер він завідує санчастиною табору). Приймати ліки Чорноволі категорично відмовився. Деякі з/к, які знали Шелкова, який тут відбував покарання, переконані, що померти йому допомогли або навмисно, або із-за звичайної для таборової медицини безвідповідальності: "лікували не від того, що треба і не тим, чим треба...".

19 липня Чорноволі проголосив голодівку, протестуючи проти вилучення у нього матеріалів його "кrimінальної справи" і нападу на нього табірного провокатора. На 5-ий день голодівки Чорновола помістили на 10 днів у штрафний ізолятор "за невихід на роботу". До постанови про

покарання була долучена справка лікаря про те, що коли ходить про стан здоров'я, то Чорновола можна держати в ШІЗО. Справка була видана заочно без обстеження. Чорновола роздягнули й кинули на голі нари в карцері. Лікар з'явився аж на 13-ий день голодівки. "Поміч" обмежилася видачею постелі. Протягом 21 дня голодівки Чорноволі не дістав жодної меддопомоги. Необутов навіть не підходив до камери, де тримали Чорновола.

Коли Чорноволі припинив голодівку під загрозою примінення штучного годування, йому дали кусок чорного хліба і штрафну баланду. Те їдження одобрив лікар. Після заяви про припинення голодівки Чорновола дальнє тримали в карцері, настоювали, щоб він взяв те їдження. У відповідь Чорноволі голодував ще два дні понад заплановані ним двадцять. Призначити після звільнення з ШІЗО дієту Необутов відмовився.

28. 4. 1981. оперпрацівники табору ЯД-40/7 (пос. Табага ЯкутАРСР) м-р Гумаков і к-н Терешкін вилучили з особистих речей В. Чорновола всі матеріали його "справи". Майже в той самий час був переведений обшук у дружину Чорновола у Львові. У відповідь на вимогу повернути незаконно вилучене оперпрацівники почали грозити Чорноволові, обіцяли "угасити".

16. 6. 1981 на Чорновола був виконаний напад кримінальним злочинцем. У їдалні, де Чорноволі працює помічником, його без жодної причини ударив кілька разів в обличчя якийсь Амінєв ("бич", кілька судимостей). За якийсь час самого Амінєва побили інші в'язні. Вкоротці Чорноволові було перед'явлено чергову постанову про позбавлення наступного побачення за те, що він "вчинив драку". Дати йому вияснення Амінєва з причини інциденту нач. відділу ст. л-т Мирончук відмовився "з оперативних причин". Відомо, що ст. кухар зміни дав вияснення, яке впovні викрило Амінєва.

**

Крім В. Чорновола в концтаборі ЯД-40/7 в пос. Табага Якутської АРСР перебувають ще такі в'язні з українськими прізвищами (про яких до тепер нічого не було відомо): Ю. І. Рябченко, інваліди М. Г. Син і А. Гриневич. У 1980 році померли Дмитрієнко і Романчук, і був замордований у невияснених обставинах Бороденко.

**П'ЯТИЙ
ВСЕОДУМІВСЬКИЙ З'ЄЗД
США і КАНАДИ**
відбудеться
**в днях 21-го до 23-го травня 1982 р.
в Трентон, Нью Дж., США**

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі **18 – 19%** пляні
- Дає малі і великі особисті і моргеджеві позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на особисті позички до \$10.000 після вимог КЮМІС.
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих та платить 3% на чекові конта.
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду.
- Дає різні фінансові поради.
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 31 рік на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще ніж Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.
406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:
2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Філія ОДУМ-у в Ст. Кетерінс, Онт.	150.00
На нев'янучий вінок сл. п. Олексія Могили в США, зложили Петро і Оля Гурські з Четельгам, Па', США	20.00
У другу річницю смерті прот. Антона Зозулі в США, замість квітів зложили на пресовий фонд "Молодої України" — Є. Літвінова і В. Родак з Торонто, Онт	20.00
Ол. Багнівський, Елкгарт, Інд., США	10.00
Петро Шанда, Іслінгтон, Онт.	8.00
Г. Романишин, Вестон, Онт.	8.00
Юрій Жижела, Торонто, Онт.	8.00
Дм. Пригорницький, Торонто, Онт.	6.00
Дмитро Запішний, Ст. Кетерінс, Онт.	5.00
Микола Шабельник, Рочестер, Н. Й., США	5.00
Теодор Хохітва, Форт Лодердил, США	3.00
Ом. Денисюк, Міссісага, Онт.	3.00
Г. Сидорець, Трентон, Н. Дж., США	3.00
Н. Матвіїв - Алінсон, Лондон, Онт.	3.00

НОВИХ ПЕРЕЕДПЛАТИНИКІВ
ПРИЄДНАЛИ:

В. Родак, Торонто, Онт. 1

VILLAGE DELI

СМАЧНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ

фірми

СЕМИГЕНА

Крамниця на розі вулиць
Бересфорд і Блюр Зах.
в Торонто

Власник

ПЕТРО СТЕПУРА

258 Beresford Ave.
TORONTO, ONT.

Тел.: 767-3755

ЧИТАЙТЕ

"МОЛОДУ УКРАЇНУ"

ПОШИРЮЙТЕ

ЦЕЙ ЖУРНАЛ

МІЖ

СВОЇМИ РІДНИМИ

І

ЗНАЙОМИМИ

ЗУСТРІЧ

ОДУМ-у

З УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНСТВОМ У 1982 РОЦІ

відбудеться

від 3-го до 5-го вересня в Чікаго, США

L. N. HAWRYSCHE
INDIAN ROAD CR.
TORONTO, ONT.
P 2E8

318

Ціна 1.25 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:

MOLODA UKRAINA
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

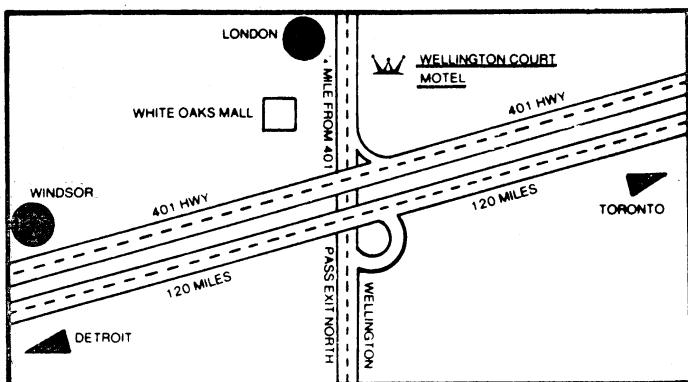
АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West — Toronto 9, Ont.
Tel.: 762-8751

В нас можна набути • книжки • українські часописи та журнали • пластинки • друкарські машинки • різьбу та кераміку • полотна • нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарунків на різні сказії.

ПРОСИМО ЛАСКАВО НАС ВІДЕЙДАТИ!

WELLINGTON COURT MOTEL

ОЛЕКСІЙ і МАРІЯ МАКАРЕНКО

власники

1078 Wellington Rd. So. off Hwy 401
LONDON, Ont. N6E 1M2 — Phone (519) 681-1050

ДОБРА ОБСЛУГА, ПРИВІТНА
АТМОСФЕРА.

СТРАВИ — ТАНЦІ

Й ЕСТРАДНІ ВИСТУПИ
В КОЗАЦЬКОМУ СТИЛІ

TORONTO — Downtown: 97 Cumberland St.
(in Yorkville). Tel.: 961-4422

TORONTO — West: 5245 Dundas St. W. (at Kipling).
Tel.: 231-7447.

EXPERT CATERING AND BANQUET
FACILITIES AVAILABLE.

For information call 231-7447.

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

2190-B Bloor St. W. — Toronto, Ont.

INSURANCE FOR: FIRE, AUTO, LIFE
УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до

ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ

Tel.: 763-5666